

VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

40 let Komunistične partije Jugoslavije

Najsvetlejši napor za napredek in boljše življenje

Vstopamo v jubilejno leto Komunistične partije Jugoslavije. Letos obhajamo 40-letnico zgodovinskih dni (od 18. do 25. aprila) ustanovnega Kongresa ujedinjenja, ko je jugoslovanski proletarijat ustanovil svojo vodilno borbena organizacijo. Menevajo štiri desetletja polna zmag in porazov, trpljenja in radosti, žrtev in uspehov. Svetla in borbena je bila pot do nacionalne socialne svobode, pot ki je privedla jugoslovanske delovne množice do današnje pospešene izgradnje svobodnih socialističnih odnosov. Bila je to

delovne množice borbena in složno korakale po poti, po kateri jih je vodila štirideset let skozi preganjanja monarhistične policije in žandarmerije (Nadaljevanje na 2. strani)

SVEČANA OTVORITEV OKROŽNEGA SODIŠČA V MURSKI SOBOTI

Zadnjega decembra je bila v Murški Soboti svečana otvoritev okrožnega sodišča. Slovesnosti so se udeležili poleg predstavnikov okrajnega ljudskega odbora in okrajnega političnega vodstva, ljudskih poslancev in javnih delavcev še predsednik Vrhovnega sodišča LRS Vlado Krivic, državni sekretar za pravosodno upravo dr. Teodor Tominec, javni tožilec LRS Jože Pavličič, predsednik Okrožnega sodišča Maribor Franc Venturini in drugi.

V svojem govoru je dr. Teodor Tominec naglasil, da je otvoritev okrožnega sodišča v Murški Soboti za Pomurje velik dogodek. Tako je okrožno sodišče v Mariboru razbremenjeno sedaj za eno petino sodnih zadev. Nadalje se je zahvalil zastopnikom OLO za razumevanje in pomoč pri urejevanju prostorov za sodišče. Poudaril pa je, da ob tem še vedno ni zamrla misel o gradnji novega poslopja, češar sedaj ni bilo mogoče uresničiti saj bi zahtevala novogradnja po predračunih okrog 100 milijonov dinarjev sredstev, dočim je za preurejevanje sedanjih prostorov prispeval OLO 9,5 mil., republiški izvršni svet pa 4,7 milijona dinarjev, kar je zadostovalo, da je dobilo okrožno sodišče primerne prostore.

Za tem je spregovoril predsednik vrhovnega sodišča LRS Vlado Krivic, ki je med drugim omenil pomen sodstva v naši družbeni ureditvi, ki da naj varuje in izbistruje načela naše socialistične etike ter vedno bolj približuje sodstvo ljudstvu.

V imenu OLO je spregovoril predsednik OLO Rudi Čačinovič. — Cenimo vse napore pri urejevanju okrožnega sodišča, — je dejal, — in se zahvaljujemo vsem, ki so pripomogli k realizaciji tega načrta. Na slavnostni otvoritvi sta še govorila javni tožilec LRS Jože Pavličič in zastopnik odvetniške zbornice Avgust Rosina. V imenu kolektivna okrožnega sodišča je ob koncu spregovoril še predsednik sodišča, Stefan Balazič.

PRESEŽENI LETNI PLANI

V TREH NAJVEČJIH SOBOSKIH KOLEKTIVIH

Ob koncu poslovnega leta smo zavrtili telefon in povprašali v treh največjih industrij, podjetjih v Murški Soboti, kako so izpolnili letne proizvodne plene in kake načrte predvidevajo v novem letu. Zvedeli smo naslednje:

TOVARNA MLEČNEGA PRAHU V MURSKI SOBOTI

obratuje že peto leto. Lani je zaposlovala 97 delavcev in uslužbencev. Fizični in finančni plan je delovni kolektiv tovarne stoddostno izpolnil. Tovarna je odkupila 5.650.000 litrov mleka. Od tega je bilo predelano v mlečni prah 5 milijonov litrov mleka, 450.000 litrov mleka, pa je bilo prodano kot konzumno mleko. Tovarna je izdelala lanske leto 500 ton mlečnega prahu, 70 ton čajnega masla, 30 ton sira.

Kolektiv tovarne je sprejel sklep, da bo proizvodni plan povečal za 20

ton mlečnega prahu. Primanjkuje jim skladišče, zato so sklenili da jih bodo letos zgradili.

Za prodajo mleka in mlečnih izdelkov pa nameravajo odpreti v Murški Soboti nov lokal.

TUDI KOLEKTIV TOVARNE PERILA »MURA«

je dosegel proizvodni plan in ga celo prekorajčil za 1 odstotek. Tovarna »Mura« je znana po svojih kvalitativnih izdelkih ne samo v naši domovini, ampak celo na mednarodnem tržišču. Lani so predelali 3.044.000 m² blaga. Pri delu so delavke parabile

Piše: RUDI ČAČINOVIČ

dosledna revolucionarna pot, ki je usvarila bratstvo in enotnost med jugoslovanskimi narodi in pri tem vedno ostala zvesta mednarodni solidarnosti z vsemi naprednimi in socialističnimi gibanji v svetu, pot enakopravnosti in iskrenega, svobodnega sodelovanja tudi v mednarodnih odnosih.

Delo KPJ je bilo in neločljivo povezano s celokupnim razvojem jugoslovanskih narodov v zadnjih štiridesetih letih, zagradel je razumljivo, če bodo jugoslovanski narodi, delovni ljudje Jugoslavije, v jubilejnim letu to tudi v polni meri manifestirali. Letošnje jubilejno leto je v znamenju spominov na borbe, na važnejše dogodke in pomembne osebnosti, ki so v tesni zvezi z razvojem KPJ. Najrazbujnejše prireditve bodo omogočile delovnim množicam — posebno pa še mladini — da se čim bolj seznanijo z razvojem Partije, z njenim delom v posameznih razvojnih obdobjih. Oživiljene bodo revolucionarne akcije iz preteklosti in prikazana doledna in nenehna borba Partije do današnjih dni. Prikazano bo življenje in borba naših borcev Partije, ki so žrtvovali svoje življenje, prikazani dogodki in akcije, kjer so

ODBOR ZA PROSLAVO 40-LETNICE KPJ

Okrajni komitei ZKS je na svoji seji dne 28. dec. 1958 imenoval odbor za proslavo 40-letnice KPJ. Odbor šteje 19 članov. Predseduje mu tov. Rudi Čačinovič, tajnik odbora pa je tovariš Franc Škoberne. Člani odbora: Jan Ros, Miško Kranjec, Ivan Kreft, Bojan Červič, Janko Liška, Milan Kučan, Anton Markovič, Sida Podlessek, Rudi Rapl-Savo, Ludvik Rapoša, Joško Slavič, Franc Šebjanič, Vanek Siftar, Jože Vild, Matija Kuhar, Branko Zdravec in Milan Prizmič.

Dalje je imenovan pododbor za organizacijo razstave in zbiranje zgodovinskega materiala (predsednik Janko Liška), pododbor za postavitev in odkritje spominskih plošč (predsednik Joško Slavič, tajnik Rudi Rapl-Savo), ki ho tudi koordiniral preimenovanje ulic in trgov, pododbor za publikacije (predsednik Vanek Siftar), pododbor za proslave in prireditve (preds. Franc Šebjanič) ter pododbor za proslavo 40-letnice SKOJ (predsednik Sida Podlessek).

Ob novem letu nas je obiskal dedek Mraz in obdaril naše najmlajše, kar pričča tudi pričujoč posnetek iz Tovarne perila v Murški Soboti. — O tem, kako so delovni ljudje pričakovali Novo leto 1959, berite na 6. strani!

Predsednik Tito našim delovnim ljudem

Za Novo leto je predsednik FLRJ Josip Broz Tito poslal državljanom Jugoslavije naslednji novoletni pozdrav:

»Tovariši in tovarišice, državljanji in državljanke Jugoslavije!

Čeprav sem skupaj s tovariši, ki so krenili z menoj na to potovanje, v tem trenutku daleč od vas v prijateljski deželi Indoneziji, smo v mislih z vami — na pragu novega 1959. leta. Skupaj z našimi prijatelji, obdani s simpatijami in gostoljubnostjo, praznujemo tu, na drugi strani ekvatorja, Novo leto.

Vi veste, da smo se odločili za to daljno pot z namenom, da še bolj utrdimo vezi in vsestransko sodelovanje z deželami v tem delu sveta. Prizadevali si bomo, da bomo tudi ob tej priložnosti natanko tolmačili težnje naših narodov in simpatije, ki jih goje do narodov v tem delu sveta. Naša skupna skrb pa sta mir in uresničenje čim tesnejšega sodelovanja med narodi.

Tovariši in tovarišice! Za seboj puščamo še eno leto vztrajnega boja za izgradnjo naše socialistične dežele, za uresničenje lepše in srečnejše prihodnosti naših delovnih državljanov. Tudi lansko leto je bilo bogato z raznimi dogodki tako v našem notranjem življenju kakor tudi v mednarodnem merilu. Vztrajen boj za nadaljnji napredek naše dežele ni bil brezuspešen. Lani smo dosegli v izgradnji naše dežele znatne uspehe. Mnoge tovarne in drugi objekti so začeli v tem letu obratovati, naša mladina je zgradila v petih osmih mesecih 80 km avtomobilske ceste med Ljubljano in Zagrebom, s čimer je še enkrat potrdila svoj visoki socialistični patriotizem. Dosegli smo lepe uspehe v povečanju delovne storilnosti, v bogatejši izbiri in boljših proizvodih. Naši delavci, inženirji in tehniki so res lahko ponosni na dosežene uspehe.

V kmetijstvu smo lani prvič dosegli velike uspehe v bogatem pridelku žita in koruze, ker smo začeli bolj smelo uporabljati agrotehnična sredstva. Ti uspehi, čeprav doseženi na majhnih površinah, so prepričali, da susno leto ni povzročilo večje škode v prehrani našega prebivalstva. Prav sodobni obdelavi teh manjših površin se moramo zahvaliti, da smo naš povprečni donos v celoti dosegli. V letu 1959 bomo morali v kmetijstvu napredovati še bolj smelo. Skupnost bo dala v tem letu za investicije v kmetijstvu nad 80 milijard in to mora roditi pričakovane sadove. Naši kmetje morajo spoznati, kako velike koristi bo zanje, če se z bolj sodobno obdelavo zemlje, s kooperacijo in povezoivanjem v zadrage vključijo v boj za večje donose.

Na mednarodnem trišču je bilo staro leto v znamenju nepretrganega boja za mir, za preprečevanje jdrskih eksplozij, jedrskih bomb, za razorožitev in tako dalje. Čeprav pa v najvažnejših vprašanjih niso bili doseženi odločilni uspehi, se je vendar posrečilo doseči vsaj nekaj — preprečiti vojno na Bližnjem vzhodu, začeti resnejše razgovore o opustitvi poskusov iz atomskih bombami in tako dalje. V vsem tem so imeli odločilno vlogo Združeni narodi.

Daleč smo od tega, da bi lahko bili brez skrbi glede bodočnosti človeštva, in prav zato moramo skupaj z vsemi miroljubnimi silami sveta napeti vse sile, da se ohrani mir in uresniči miroljubna aktivna koeksistenca ter sodelovanje med narodi sveta.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Predsednik Tito med svojim obiskom v Indoneziji

80.000,00 metrov sukanca. Tovarna zaposluje trenutno 587 delavcev in uslužbencev. Kolektiv tovarne »Mura« ima tudi letos velike načrte: skladišče za surovine in 20 stanovanj za delavce.

TOVARNA MESNIH IZDELKOV V SOBOTI

je plan proizvodnje presegla za 27 odstotkov. Tovarna je imela lani zaposlenih 140 mesarjev in uslužbencev, od tega 62 mesarjev in 18 vajencev. Predelali so 1146 ton svežega mesa, 659 soljenega sušenega mesa, 607 ton klobasičarskih proizvodov, 16 ton mesnih konzerv in 244 ton jedilne masti. Tovarna je velike količine mesnih izdelkov izvozila v Anglijo, Sovjetsko zvezo in vzhodne države ter v Italijo.

Ob prvi seji Obč. LO združene občine Murška Sobotica:

Večja občina - večje naloge

Prvega zasedanja začasnega občinskega ljudskega odbora, ki je bilo v torek, 10. t. m., so se udeležili tudi ljudski poslanci Janez Hribar, Ivan Kreft in Boris Kocijančič in predsednik Okr. odbora SZDL Jan Ros. Za predsednika združene občine je bil izvoljen Karel Lutár, za podpredsednika pa Stefan Šabjan.

Po krajši seji prejšnjega Obč. LO Murška Sobotica, v torek dopoldne, so se sestali k volitvam novega, začasnega občinskega ljudskega odbora odborniki dosežanjih štirih občin Murška Sobotica, Grad, Martjanci in Cankova. Sporazumeli so se, da naj bo v novem, začasnem ljudskem odboru združenih občin 121 odbornikov in sicer 75 v občinskem zboru in 46 v zboru proizvajalcev. V obeh zborih pa da bo zastopanih 64 odbornikov iz dosežanja občine Murška Sobotica, 21 iz območja martjanske, 18 iz cankovske in 18 iz graške občine.

Ko je bil na skupnem sestanku sprejet sklep o takem sestavu novega občinskega ljudskega odbora, so se ločeno sestali odborniki bivših občin Martjanci, Grad in Cankova. Za svoja območja so izvolili predvideno število odbornikov v začasnem Obč. LO Murška Sobotica, ki bo deloval do rednih volitev. Novoizvoljeni odborniki ljudskega odbora so se takoj po izvolitvi zbrali k prvi seji obeh zborov začasnega občinskega ljudskega odbora. Na tej seji so predsedniki bivših LO poročali o izidu volitev, nakar so odborniki izvedli konstituiranje

nje novega Obč. LO. Za predsednika združenega začasnega občinskega ljudskega odbora Murška Sobotica je bil izvoljen tovariš Karel Lutár, za podpredsednika pa tov. Stefan Šabjan. Odborniki so sprejeli oba predloga z velikim odobravanjem. Za tajnika Obč. LO pa je bil imenovan tov. Edi Perhavec.

Odbornikom se je zahvalil za zaupanje predsednik Obč. LO Karel Lutár in pri tem poudaril, da v novi združeni občini, ki šteje skoraj 48.000 prebivalcev, čaka odborke ljudskega odbora mnogo truda v cilju — doseči sodelovanje vseh volivcev v organih družbenega upravljanja.

-jm.

Franc Šebjanič - drugi podpredsednik OLO

Na zadnjem lanskeoletnem zasedanju Okrajnega ljudskega odbora Murška Sobotica je bil izvoljen za drugega podpredsednika OLO tov. Franc Šebjanič, odbornik OLO in ljudski poslanec.

Na isti seji so bili na lastno željo razrešeni dolžnosti sodnikov okrajnih sodišč Danica Hiršl, Joža Seršen in Ivan Voda, za nove sodnike Okrajnega sodišča v Murški Soboti pa so bili imenovani Ladislav Pentek, Stefan Porošč in Rozika Nemec.

Za olajšanje in pocenitev hitre stanovanjske in komunalne graditve

Izjava predsednika Izvršnega sveta LRS Borisa Kraigherja ob sprejetju odloka o določitvi krajev, ki se štejejo za mesta in mestna naselja

Na svoji zadnji seji je Izvršni svet Ljudske skupščine LRS sprejel odlok o določitvi krajev, ki se štejejo za mesta in mestna naselja po zakonu o nacionalizaciji stavbnih in stavbnih zemljišč. Ker ta odlok Izvršnega sveta LRS stopi z današnjim dnem v veljavo, se nam zdi potrebno, da damo ob tej priložnosti nekaj pojasnil v zvezi z izvajanjem omenjenega zakona.

Ze po vsem, kar je bilo do sedaj rečeno v zvezi s tem zakonom, zlasti v ekspoziciji tovanšce Lidije Senjarc in po tem, kako so zakon sprejeli na terenu naš ljudski odbor, in predvsem naši državljani, državljani mest, mestnih naselij in industrijskih centrov, je jasno, da je bil ta zakon nujno potreben.

Predvsem je treba naglasiti tri osnovne namene zakona:

1. Olajšati in poceniti hitro stanovanjsko in komunalno izgradnjo.

2. Zagotoviti in zaščititi pozitivne in zdrave namene državljanov, da z osebnim varčevanjem uporabljajo in angažirajo svoja sredstva v stanovanjsko izgradnjo in v urejanje vseh tistih objektov, ki jim lahko slu-

žijo v za družbo koristni zasebni dejavnosti.

3. Zakon v ničemer ne posega in ne omejuje v normalno izvajanje kmečke politike, kakršno smo z uspehom zastavili v zadnjih letih in nima nič najmanjšega namena z nacionalizacijo pridobivati kakršnekoli kmetijske površine za socialistične kmetijske obrate. Kolikor posega po kmetijskih površinah, posega to v strogo omejenem obsegu samo tam, kjer je to za potrebe skupne stanovanjske in komunalne izgradnje nujno potrebno.

Zakon bo mnogo olajšal delovanje naših ljudskih odborov in stanovanjskih skupnosti pri urejanju težkih stanovanjskih problemov. Pri tem ni toliko važna sama nacionalizacija stanovanjskih zgradb, ki tako posega samo po tistih stanovanjskih zgradbah, ki so lahko še bila predmet raznih spekulacij na račun stanovanjske stiske, ampak je morda za našo nadaljnjo stanovanjsko izgradnjo še važnejši tisti del zakona, ki govori o nacionalizaciji stavbnih zemljišč. Odlok, ki ga je izdal Izvršni svet LRS, se pa nanaša ravno na ta problem.

dočeli stanovanjsko izgradnjo, preprečimo spekulacijo zasebnikov, katerih zemljišča so zaradi gospodarskih načrtov naše stanovanjske izgradnje dobila pravzaprav večjo vrednost, kot

bi jo sicer imela. Tako so lahko zasebni lastniki izkoristili ta svoj položaj in podraževali stanovanjsko izgradnjo, češar pa v interesu naših državljanov nikakor ne smemo dovoliti.

Namen tudi preprečiti spekulacije in podraževanje gradnje stanovanj

Določitev krajev v tem smislu ima torej samo namen preprečiti tako spekulacijo in podraževanje stanovanjske izgradnje in s tem izboljšati pogoje za hitro izgradnjo čim večjih in primernejših stanovanj ter ustreznih komunalnih naprav.

V svojem odloku je Izvršni svet pri določanju teh mest in naselij mestnega značaja upošteval krajeje predvsem glede na sedanje perspektive naše izgradnje. Morda bo ustvarjen videz, da so v Sloveniji določena kot naselja mestnega značaja tudi nekateri manjši kraji. Potrebno je bilo vključiti tudi takšne kraje, toda le tam, kjer je bil v zadnjih letih dosežen ali se predvideva v bodoče večji razvoj industrijske proizvodnje ali drugih socialističnih gospodarskih dejavnosti, kar zahteva tudi ustrezno stanovanjsko in komunalno izgradnjo. Ta razvojni proces namreč vodi k temu, da določeni dolej manj poznani, pretežno vaški kraji dobivajo značaj mestnih naselij in predstavljajo v določenem smislu novo mestno celoto, ki bo v bližnji bodočnosti morala dobiti tudi novo skupno ime. Omenil bi na primer na področju Ljubljane primer Spodnjih, Srednjih in Zgornjih Jarš. To so vas, ki se sedaj zaradi močne industrije na tem področju že združujejo tako rekoč v eno celoto in bodo lahko dobile z določenim urbanističnim načrtom tudi že svoj poseben značaj, tako da sedanje imenovanje v bližnji bodočnosti pravzaprav že ne bo več meo drugega pomena kot rečemo označba ulic v Kamniku ali Domžalah.

Obenem s tem odlokom Izvršnega sveta LRS morajo okrajni ljudski odbori na predlog občinskih ljudskih odborov določiti ožje gradbene okoliše na področju s tem odlokom določenih mest oziroma naselij mestnega značaja. Če se morda komu zdi, da smo šli z določanjem teh mest in naselij mestnega značaja v širino, je treba poudariti, da je naš namen, da se ožji stavbni okoliši določijo v teh krajih v zelo ozkem okviru, v resnici samo tam,

kjer obstaja neposredni načrt za stanovanjsko in komunalno izgradnjo v smislu urbanističnega načrta določenega naselja. S temi ožji stavbnimi okoliši bodo lahko okrajni ljudski odbori, v svojih odlokih, ki jih mora še predhodno poardati Republiški izvršni svet, zagotovili, da se preprečijo eventualne tendence po zaseganju kmečkih in za kmetijsko proizvodnjo predvidenih zemljišč, kajti, kot smo povedali, tako zakon kot odlok Izvršnega sveta LRS nimata nobenega namena spreminjati pri nas uveljavljenega načela v kmetijski politiki in v odnosih zasebnih kmečkih proizvodjalcev do družbe in v njihovih lastniških pravicah.

Osnovna odgovornost za pravilno izvajanje politike stanovanjske izgradnje in pravilno uporabjanje zakona o nacionalizaciji stavbnih in stavbnih zemljišč prehaja sedaj neposredno na občinske in okrajne ljudske odbore. Smatramo, da bodo oni lahko dobro izvršili svoje naloge na tem področju, če se bo vsa naša javnost z razumevanjem lotila teh problemov in če se bodo aktivno vključile naše politične organizacije, organizacije Socialistične zveze celovitega ljudstva, Zveze komunistov, kakor tudi družbene in politične organizacije v akciji, ki jo podpira sprejem omenjenega zakona. Ob pravilnem razumevanju namenov tega zakona in namenov republiškega odloka o mestih in naseljih mestnega značaja, na katere se nanaša nacionalizacija stavbnih zemljišč, mislim, da bomo lahko dosegli velike nadaljnje uspehe pri urejanju problemov stanovanjske izgradnje in oskrbe našega prebivalstva s ceneni, pa vendar primernimi in zadostnimi novimi stanovanjskimi prostori.

Soboški gospodinjiski center še nima stalnih prostorov

Gospodinjiski center v Murški Soboti se je jeseni preselil v nove prostore, ki sicer ne ustrezajo, vendar omogočajo še dokaj dobro delo centra, ki še vedno nima stalnih prostorov. Lani je ta gospodinjiski center nadaljeval seminarje za voditeljice kmečkih kuhinj. Seminar je bil organiziran zato, ker je bilo potrebno poučiti žene o pripravljanju malice. Težave z malicami so zlasti na tistih šolah, kjer nimajo stalno zaposlene žene pri mlečni kuhinji.

Predsednik Tito našim delovnim ljudem

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tovariši in tovarišice, državljani in državljanke! V leto 1959 stopamo s trdno vero v naše lastne moči in ustvarjalne sposobnosti naših delovnih ljudi. Tudi letos nas čaka mnogo nalog, ki so dokaj težavne, ki pa jih bomo lahko izpolnili, če bomo zmerom imeli pred očmi našo skupnost kot celoto, če bomo naša gmotna sredstva pravilno in varčno uporabljali. Vse naše naloge so usmerjene na ureditve boljše življenja naših delovnih ljudi in vsak voditelj ali kdo drug, ki bi pozabil na to, bi delal proti posameznikom in proti skupnosti kot celoti.

Boljši življenjski standard je seveda odvisen predvsem od samih delovnih ljudi in povečanja delovne storilnosti, prav tako pa tudi od varčevanja in nerazpisnosti, češar nekateri vodilni ljudje še ne upoštevajo

dovolj. Kadar govorim o varčevanju, mislim predvsem na varčevanje v proizvodnji, v tovarnah in raznih drugih podjetjih, v ustanovah in na raznih nepotrebnih proslavah. Kadar govorim o varčevanju, tedaj mislim tudi na drago graditve raznih objektov, stanovanjskih hiš in drugega. Ko govorim o varčevanju, mislim, da je treba čimbolj omejiti investicije, ne pa jih širiti zunaj plana, kajti konec koncev gre to v škodo standarda državljanov. Vsestransko varčevanje in pravilna razdelitev sredstev imata v premagovanju naših gmotnih težav eno izmed odločilnih vlog.

Našim delovnim ljudem — delavcem, kmetom in ljudski inteligenci, našemu mlademu rodu, našim pripadnikom obrambnih sil, vsem našim državljanom in državljanom želim srečno novo 1959. leto!

Izvršni svet LRS sprejel odlok o določitvi krajev, ki se štejejo za mesta in mestna naselja

Izvršni svet Ljudske skupščine LR Slovenije je sprejel odlok, s katerim je določil kraje, ki se štejejo po zakonu o nacionalizaciji stavbnih in stavbnih zemljišč za mesta in mestna naselja.

Z zakonom o nacionalizaciji najemnih stavbnih in stavbnih zemljišč, ki ga je sprejela Zvezna ljudska skupščina 26. decembra preteklega leta, so bile nacionalizirane na vsem ozemlju FLRJ najemne stanovanjske in najemne poslovne stavbe, v mestih in v naseljih, ki imajo mestni značaj, pa tudi stavbna zemljišča. Za stavbna zemljišča štejejo po določitvi tega zakona vsa zazidana in nezazidana zemljišča, ki so v ožjih gradbenih rajonih mest in naselij z mestnim značajem.

Izvršni svet Ljudske skupščine LRS je z upoštevanjem predlogov Okrajnih ljudskih odborov sedaj določil kraje, ki se štejejo za mesta in za naselja, ki imajo mestni značaj.

mesto Lendava z okolškim naseljem Dolga vas in naselje Peškovci, v občini Ljutomer: mesto Ljutomer in v občini Murška Sobota: mesto Murška Sobota.

Po določitvi zveznega zakona bodo sedaj okrajni ljudski odbori na predlog občinskih ljudskih odborov s posebnimi odloki določili ožje gradbene rajone. Ti lahko obsegajo območja, ki so urbanistično že uerjena in ki bodo glede na planirano stanovanjsko in komunalno graditve v doglednem času izgrajena.

Poleg omenjenega odloka je Izvršni svet sprejel še priporočilo o imenovanju strokovnih komisij pri okrajnih in občinskih ljudskih odborih z nalogo, da pripravijo predloge za določitev ožjih gradbenih rajonov v mestih in naštetih naseljih; — ter imenoval republiško komisijo za nacionalizacijo stavbnih in stavbnih zemljišč.

Razgovor z ljudskimi poslanci Pomurja

V torek popoldne je priredilo okrajno politično vodstvo v klubski sobi hotela »Zvezda« v Murški Soboti razgovor z ljudskimi poslanci Pomurja. Razgovor je vodil predsednik Okrajnega odbora SZDL tov. Jan Ros, udeležilo pa se ga je 16 ljudskih poslancev med njimi tudi zvezna ljudska poslanka Janez Hribar in Ivan Kreft. Med razgovorom so prisotni osvetili vse najbolj pereče probleme v zvezi z nadaljnjim razvojem Pomurja in sklenili, da bo okrajno politično vodstvo v prihodnje redno sklicevalo podobne sestanke.

O problemih, ki so o njih razpravljali na omenjenem sestanku bomo še poročali.

Kmetijske površine so v principu izvzete

Zakon pooblašča republiške izvršne svete, da določijo mesta in naselja mestnega značaja, v katerih se nacionalizirajo stavbna zemljišča. Odlok Izvršnega sveta LRS torej pomeni, da bodo stavbna zemljišča nacionalizirana v tistih krajih, ki jih navaja ta odlok. Vsi ostali kraji so iz nacionalizacije izvzeti. V zvezi s tem gre za pravno sigurnost državljanov, torej da se prepreči kakršnakoli nesigurnost, o kateri se na terenu tudi deloma govori, zlasti s strani naših zasebnih kmetijskih proizvodjalcev. Zakon o nacionalizaciji namreč strogo loči zemljišča, ki služijo sedaj in bodo služila v bodoče za izgradnjo mest in krajev mestnega značaja. Popolnoma jasno je, da so kmetijske površine v principu izvzete. Zaradi tega so zlonamerne in neumestne govorice o kakoli nacionalizaciji kmetijskih površin. Namen zakona in odloka Izvršnega sveta LRS je olajšati delo naših občinskih ljudskih odborov in vseh ostalih družbenih organov in smeri čim boljše urejanje stanovanjske izgradnje in izgradnje komunalnih objektov.

Odlok zaradi tega zadeva izključno tista področja, kjer je v načrtu v bližnji bodočnosti

večja stanovanjska in komunalna izgradnja. Zato je odlok tudi v skladu z republiškim zakonom o uporabi zemljišč za gradbene namene, ki je bil sprejet približno pred letom dni in ki poleg drugega štiti kmetijske površine pred nepravično uporabo. V Sloveniji smo namreč v zadnjih letih ugotavljali, da je prihajalo do nenaravne dvojne gradnje majhnih stanovanjskih hiš, ki so bile veliko breme za našo komunalno izgradnjo in za naše celotno gospodarstvo. Tako gradnja kmetijske površine, ki so v Sloveniji že tako relativno majhne, obenem pa je povečala komunalne stroške, saj je zahtevala razširjanje cestne mreže, električne mreže za široko potrošnjo, telefonske in poštne mreže, potrebe po kanalizaciji, vodovodu, otežkočala je napore za boljšo organizacijo preskrbe prebivalstva itd. Zaradi tega je šel ta zakon pred letom dni za tem, da usmeri vso našo stanovanjsko izgradnjo v centre in neposredno okoliščev centrov.

Odlok, ki ga danes izdajamo v zvezi z nacionalizacijo stavbnih in stavbnih zemljišč, je nadaljnji korak v tej smeri. Odlok omogoča, da na teh področjih, na katere smo s predpis osre-

Najsvetlejši napor naše preteklosti

(Nadaljevanje s 1. strani)

je, skozi krvave dni okupatorskega nasilja, v letih pruska informbrojevišče.

Glavne svečanosti bodo v aprilskih jubilejnih dneh. V Beogradu bo svečana akademija, razstava, izšle različne publikacije, izdelani bodo dokumentarni filmi (Zbornik spominov, Zgodovina KPJ in sl.). Skozi vse leto bodo po državi različne proslave, ki bodo seznanjale množice delovnih ljudi s pomembnimi dogodki in datumi iz zgodovine Partije in delavskega gibanja (stavke, demonstracije, partijske konference itd.). Tako bo letošnje jubilejno leto resničen vseljidski praznik, ki bo dostojen odraz borbenih tradicij in današnjih naporov Partije.

Štiridesletnim naporom in delu Partije se moramo zahvaliti, da danes tudi pomurske delovne množice praznujejo jubilejno leto skupno z delovnimi ljudmi Jugoslavije v znamenju vsesplošnega napredka, nacionalne in socialne svobode. Štirideset let razvoja in dela Partije v Pomurju je štirideset let naporov za napredek in boljše življenje tudi naših delovnih ljudi. To je dolga in mukotrpna pot od revolucionarnih dni l. 1919, ko so se tudi naši delovni ljudje prvič v svoji tisočletni političnosti zavedli svoje moči in pravice, doživljali razočaranja in poraze v stari kapitalistični Jugoslaviji; ter se ponovno začeli združevati in organizirano boriti za cilje, ki jih je postavila KPJ — vse do končne zmage in današnjih dnih skupnih naporov za izgraditev

svobodnih socialističnih odnosov. Tudi Pomurje je na revolucionarni poti Partije zabeležilo uspehe in žrtve, pomembne ne le za njegov lastni razvoj, temveč tudi za razvoj revolucionarnega in naprednega gibanja jugoslovanskih delovnih množic sploh.

Zategadelj smo dolžni, da se ne samo pridružimo jubilejnim proslavam 40 letnice Partije po državi in Sloveniji, temveč moramo ob tem prehoditi tudi 40 let dela, naporov in žrtv, zvezanih z razvojem Partije v Pomurju: od vojaškega upora v Radgoni 23. maja 1918, preko revolucionarnih dni boljševiske revolucije l. 1919, do novih revolucionarnih poletov: septembrskih demonstracij v Ljutomeru, akcij »Ljudske pravice«, vse do akcij in borb proti okupatorju. Obnoviti moramo spomine na borbe lendavskega proletariata pri »Našički in pretilnicah, v tovarnah perila v Soboti, gradbincev in Ljutomerskih viničarjev. Izbrani so odbori in pododbiri, ki naj organizirajo proslave v okrajnem in občinskih okvirih, organizirane bodo razstave, izšle publikacije (posebna številka »Sveta ob Murici, brošura z življenjepisi narodnih herojev in prvoborcev za pionirje), postavljene spominske plošče. Osrednja množčna proslava bo 1. maja v Soboti, vse občinske proslave bodo vezane za zgodovinske dogodke na njihovem območju.

Čeprav so v pripravljanih odborih zastopane vse množične organizacije, čeprav so ustanovljeni različni pripravljalni

odbori, jubilejna proslava Partije naj ne bo prepuščena samo organizatoričnim sposobnostim teh odborov in organizacij. Delu KPJ zahvaljujemo, da so danes naši delovni ljudje gospodarji na svoji zemlji, rešeni smo polkolonialne odvisnosti in zaostalosti, v neštetihi šolah imajo danes sinovi in hčerke delovnih ljudi možnost priti do višje izobrazbe, nešteto je dobrin, ki nas ločijo od razmer še nedavne preteklosti. Borbo za mir in enakopravnost v svetu moramo mi tu ob trojni meji še bolj ceniti. Prav zategadelj sodelujmo pri jubilejnih proslavah resnično vsi. Delovni človek, ki cení napore preteklosti in želi, da bi napredek tudi v našem Pomurju korakal s hitrejšimi in odločnejšimi koraki, ne sme stati ob strani in prepuščati organizacijo vsega le odborom in organizacijam, temveč naj aktivno in iniciativno sodeluje, tako, da bodo vse proslave resničen odraz najsvetlejših naporov naše preteklosti, manifestacija naporov za še hitrejši napredek in trdne vere, da nas po tej poti vodi lahko le KPJ.

R. Čačinovič

S prispevkom tov. Rudija Čačinoviča pričenjamo v današnji številki z objavljanjem sestavkov o zgodovini delavskega gibanja in štirih desetletjih revolucionarnega boja Komunistične partije Jugoslavije vse do današnjih dni, ko gradimo pod vodstvom ZKJ svobodne socialistične odnose. S objavljanjem omenjenih sestavkov bomo nadaljevali vse letošnje jubilejno leto.

Našim odjemalcem nudimo kvalitetno in poceni blago

TEGA NACELA SE DRZI KOLEKTIV TRG. PODJ. »MERKUR« V MURSKI SOBOTI S SVOJIMI POSLOVALNICAMI V MURSKI SOBOTI, PREDANOVCIH, BREZOVCIH, LEMERJU, PUZEVCIH IN ZENKOVCIH, KI VAM NUDIJO VSE VRSTE SPECERIJSKEGA, DELIKATESNEGA, TEKSTILNEGA, GALANTERIJSKEGA IN DROGERIJSKEGA BLAGA PO UGODNI CENI.

IRGOVSKO PODJETJE

»Merkur«

MURSKA SOBOTA

VABLJIVE IZLOZBE, POLNE TRGOVINE, VELIKA IZBIRA, ZMERNE CENE IN SO-LJIDNA POSTREZBA — VSEGA DOVOLJ, DA JE VSAKA GOSPODINJA ZADOVOLJNA, KI KUPUJE V NAŠIH POSLOVALNICAH. KOLEKTIV VABI — PRIDITE!

V novem letu bo, kot vse kaže, uprava soboškega kinematografa postavila obiskovalcem filmskih predstav z dokaj bogatim repertoarjem. Po kinemaskopskem barvnem filmu »Zvezda je rojena«, ki mu ni kaj očitati, bomo za konec tega tedna videli film v enaki tehniki »Désirée« (Proizvodnja 20. TH. CENTURY FOX, režiser Henry Kostler). Čeprav ne kaže že vnaprej ocenjevati filma po nosilcih glavnih vlog, nam imena kot Marlon Brando (Napoleon Bonaparte), ljubka Jean Simmons (Désirée), Merle Oberon (Josephine), Michael Rennie (general Bernadotte) in druga jamčijo, da ne bomo — zlasti kar zadeva igranje — prav nič razočarani. Tisti, ki ne pogrešajo radi romantike, bodo še posebej zadovoljni, saj nudi zgodba o nesrečni ljubezni hčerke bogatega trgovca do Napoleona scenaristu hvaležno snov za preročevanje zgodovine, pri čemer pa ne moremo trditi, da film zaradi tega trpi, čeprav se bo vsak, ki je videl film »Grofica Walewska« in prebral številne romane o Napoleonu, nehote vprašal, ali ta do zadnjega res ni pozabil vseh svojih ljubezni, ki mu jih pripisujejo romani-pisci in še posebej scenaristi. Vsekakor pa nam bo tudi ta film dokazal, da je kinemaskopska tehnika uspešno orodje v borbi filmske tehnike z vedno bolj prodirajočo televizijo.

nimi posebnostmi. Videli bomo film o otrocih in odraslih, ki ni posnet za otroke, temveč za odrasle. V glavnih vlogah nastopajo poleg malega Emila Rutena, ki nam je v tem filmu pokazal, da zna lepo in zanimivo igrati, Rade Markovič, Mira Stupica, Ilija Džuvalekovič, Ljiljana Markovič, Branko Pleša in Mika Viktorovič. Proizvodnja: »Vardar« — film.

Tedenski KOTEDAR

Petek, 9. januarja — Jule Sobota, 10. januarja — Vili Nedelja, 11. januarja — Gregor Ponedeljek, 12. januarja — Tatjana Torek, 13. januarja — Veronika Sreda, 14. januarja — Srečko Cetrtek, 15. januarja — Pavel

Radio Murska Sobota

Program od 8. jan. do 14. jan. 1959
Cetrtek, 17.00 oddaja v madžarskem jeziku;
Nedelja, 12.00 pogovor z volivci; 12.10 oddaja v madžarskem jeziku; Torek, 17.00 lokalna poročila in obljave; 17.10 oddaja v madžarskem jeziku.

MALI ČLOVEK

Po filmu »Poišči Vando Kose« je »Mali človek« že drugi jugoslovanski film na sporedu soboškega kina v letošnjem letu. Po zvrsti sodi ta prvi igrani film znanega dokumentarista Zike Cukulića med tako imenovane problemske filme. V svojem delu vsebuje značilnosti psihološke drame, ki pa je v drugem delu (prelomnica je dečkov beg iz hiše) povzel značilnosti filmov s kriminalno vsebino. Zgodba je navadna, vsakdanja, sodobna in aktualna ter zato toliko bolj privlačna. Ideja, da bi prvi nas posneli film, v katerem je glavna osebnost otrok, ni nova (»Dolina miru«, »Ne obračaj se, sinko!«, »Veliki in mali«, itd). Tudi v tem filmu bomo videli otroka z vsemi njegovimi karakteristikami in psihic-

SPORTNA SENZACIJA V NOVEM LETU!

V soboto, 10. t. m. zvečer ob 8. uri bo v dvorani Partizan dvoboj izbranih igralcev Akademskega badmingtonskega kluba »Olympia« in domačega TVD »Partizan«. Za goste bodo tekmovali nekateri najvidnejši tovrstni igralci v državi. Med njimi lahko zasledimo imena kot so: Meta Bögel, drž. prvakinja pri posameznikah, Leskovar-Bögl, prvakinji v dvojicah, Pohar J.-Butina, drugo mesto na prvenstvo v dvojicah, Janez Pohar, tretji na prvenstvu v skupini posameznikov, imena Drinovec, Talan Amf itd.

M. Soboto bodo po vsej verjetnosti zastopali igralci, ki so se udeležili državnega prvenstva.

Gostje bodo pokazali tudi ekshibicijsko igranje, ki si jo je koristno ogledati!

Povratno srečanje bo v nedeljo dopoldan ob 10. uri.

SAMOPRISPEVEK ZA DOGRADITEV VASKEGA DOMA

Občinski ljudski odbor Murska Sobota je na svoji zadnji redni seji potrdil sklep zbora volivcev v Predanovcih glede posebnega proračunskega prispevka za dograditev vaskega doma v Predanovcih. Predvideni samoprисpevek v delu, s prevozi ali v denarju bo pripomogel k hitrejši izgradnji omenjenega doma.

POMURSKI VESTNIK
Izdaja časopisno in založniško podjetje »Pomurski tisk« v Murski Soboti — Direktor in odgovorni urednik Jože Vild — Uredništvo: Murska Sobota, Stefana Kovača 16 — Telefon 158 — Uprava: M. Sobota, Kočjeva ulica 7 — Telefon: 53 — Oglasi in naročniški oddelci: Stefana Kovača 16 — Telefon 158 — Naročnina četrtletna 100, polletna 200, celoletna 400 dinarjev — Rokopisov ne vračamo in ne odgovorjamo zanje — Tek. račun pri Komunalni banki, 1-365
M. Sobota, številka 605-70 — Tisk Pomurske tiskarne v Murski Soboti

Mali OGLASI

GOSPODINJSKO POMOČNICO z znanjem kuhe in ostalih gospodinjstkih del iščem. Nastop službe takoj. Naslov v oglasnem oddelku. M-4

MALO POSESTVO vzamem v najem takoj. Jože Stof, Dolič 86, p. Kuzma. M-1

PSENIČNE PLEVE kupim. Ponudbe na upravo PV pod »Krmac«. M-3

80-BASNO NOVO KROMATICO HARMONIKO IN MOSKO KOLO ugodno prodam. Stiberec, Lendavska 10/IV., Murska Sobota. M-5

MLAJŠO UPOKOJENKO za pomoč v gospodinjstvu iščem. Hrana in stanovanje v hiši, plačilo po dogovoru. Klepce, Beltinci 50. M-16

GOSPODINJSKO POMOČNICO z znanjem kuhe k manjši družini iščem. Naslov v upravi lista. M-15

PRISRČNO SE ZAHVALJUJEM dr. VLADKU VRBNJAKU, primariju Splošne bolnišnice v Murski Soboti za ves strokovni trud in požrtvovalnost pri operaciji moje žene Marije, ki je odlično uspela. Prav tako zahvala zdravniškemu osebju za vsestransko skrb in postrežbo.
Franc Mataj, M. Sobota M-20

CENJENE STRANKE OBVEŠČAM, da začasno ne sprejemam hlobovine v žaganje in to zaradi slabega dohoda do žage. Prodajam tudi polnojeremnik. Dolžnike tudi prosim, da poravnajo svoje dolgove. Mencinger, Krašče, p. Cankova. M-6

ELEKTRO MOTOR, 5,2 Kw, stroj za drobljenje žitaric, težko trlačno žago, prodam. Murska Sobota, Martiniška 4. M-7

ZENSKO ROČNO URO sem našel. Murska Sobota, ul. 17. oktobra 1. M-5

VSEM STRANKAM ZELIM SREČNO NOVO LETO 1959

BRAUSBERGER Ernest
soboslikar in pleskar
Murska Sobota
Mladinska 18

SOBO, opremljeno, oddam. Ciril Metodova 52, Murska Sobota. M-2

KINO

MURSKA SOBOTA — od 9. do 11. januarja ameriški barvni cinemascope film: »Desiree«; od 12. do 13. januarja domači film: »Mali človek«; od 14. do 15. januarja sovjetski barvni film: »Malva«.

LJUTOMER — od 10. do 11. januarja slovenski film: »Dolina miru«; od 14. do 15. januarja ameriški film: »Rapsodija«.

GORNJA RADGONA — od 10. do 11. januarja ameriški barvni film: »Ljubim Melvina«; 14. januarja ameriški film: »Trinajsta ura«.

KRIZEVCI PRI LJUT. — od 10. do 11. januarja ameriški film: »Spionski lov«; 14. januarja jugoslovanski film: »Milijoni za otok«.

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 8. do 18. jan. 1959

V roku do 10. jan. se bo dokončno odločila usoda zime; če do tega roka ne nastopi ponovno trajno južno vreme, potem se je že pričelo pričakovano dolgo razdobje mraza. Sprva v splošnem ne bo preveč hladno, pač pa bo pogostokrat snežilo in izjemoma morda tudi deževalo, ter postopno bo zapadel visok sneg. Temu sledijo bo dolgo razdobje hudega mraza. Če pa bi do 10. jan. nastopilo izrazito južno vreme, potem bo ves januar v splošnem topel z obilno močjo.

Zdravstvena DEŽURNA SLUŽBA

Dežurni zdravnik v splošni ambulanci dne 11. januarja 1959 dr. Stefan Vučak.
Nočni dežurni zdravnik na domu od 12. do 18. januarja 1959 dr. Nikolaj Lanšček.

PROSTOVOLJNI KRVODAJALCI

OD 22. DO 31. DEC. 1958

Anton Režonja (osmič), Ludvik Solar (petič), Milan Benec, vsi iz M. Sobote — bolnišnica; Franc Koroša, Turinšec, Ignac Topolnik, Krizevci pri Ljutomeru; Stefan Gold (drugič), Ivan Pucko (drugič), Ignac Matjašec, vsi iz Velike Poiane; Julija Pisanjek, Genterovci; Feliks Šoštarčič, Kristianci; Terezija Zadravec, Glavač; Marija Kranjec, Babinci; Marija Bažič, Salinci; Ignac Horvat, Beltinci; Stefan Prša in Ignac Zerdin iz Male Poiane; Terezija Lukač, Helena Fartek, Marija Karoli (petič), vsi iz Rakičana; Lina Friškič, Predanovci; Koloman Zilavec (osmič), Valentina Kukul, Karel Flisar (četrtič), vsi iz Murske Sobotne; Bela Franko (četrtič) iz Markiševca, Angela Kavaš, Odrjanci; Janez Tot, Kapeca; Janko Skrilce (drugič) Krog; Marika Skrilce (drugič), Krog; Helena Kavač, Emilija Veron iz Mačkovec, Marija Banko, Dankovci; Mihael Kelenc, Gaberje; Marija Satter, Janžev vrh; Marija Panker, Alojz Palatin, iz Pečarovec; Helena Flisar (drugič), Salamenci; Sidonija Zelko (tretjič), Pečarovci; Karel Car, Poznanovci; Katarina Mantrenauer, Prosenjakovci; Katarina Kolar, Murska Sobota; Evgen Horvat (drugič), Crnelavci; Barbara Vajnc (četrtič), Murska Sobota; Cecilija Hožjan, Trnje; Marija Kuzma, Jože Curič, oba iz Trnja; Martin Horvat, Crenšovci; Katarina Kelenc (petič), Dol. Bistrica; Ana Prelog, Roman Prelog, oba iz Stare gore; Anton Erjavec (drugič), Dokležovje; Anton Režonja, Hlapčina.

V imenu bolnikov se vsem krvodajalcem najlepše zahvaljuje za podarjeno kri Transfuzijska postaja M. Sobota.

Upravni odbor Kmetijske zadruge z o. j. Tešanovci

razpisuje mesto
RACUNOVODJE

Pogoji: srednja ekonomska šola ali nižja šola z večletno prakso v zadržnem knjigovodstvu
Plača po tarifnem pravilniku

Prijave poslati na naslov Kmetijska zadruga Tešanovci do 15. januarja 1959 O-10

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR LENDA

razpisuje mesto
PISARNISKEGA USLUZBENCA pri referentu za gozdarstvo

Pogoj: nižja strokovna izobrazba z opravljenim strokovnim izpitom in nekaj let prakse

Kandidati za navedeno mesto morajo vložiti pravilno kolokovane prošnje z natančnimi podatki; v 15. dneh po tem razpisu komisiji za uslužbene zadeve pri Obč. LO Lendava O-8

Kmetijska zadruga Stročja vas prodaja na javni dražbi

ENO VPREZNO KOSILNICO ZNAMKE »FAHR«

Dražba bo dne 2. januarja 1959 pri tov. Pevec Francu v Pristavi pri Ljutomeru

Ob 8. uri za interese iz socialističnega sektorja
Ob 9. uri za privatne interese O-9

Kmetijska zadruga Gančani-Lipovci

razpisuje delovno mesto
BLAGAJNIKA, ki bo obenem vodil tudi administrativne posle

Pogoji: znanje strojstva ter najmanj 5-letna parksa v blagajniških poslih

Pismene prijave poslati najpozneje do 30. januarja 1959 na upravo kmetijske zadruge O-17

ZAHVALA

Ob brčki izgubi našega nadvse dragega in ljubljene- nega sinčka, brata in vnuka

Danila Sečka

se z vsem srcem zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli izrazili sožalje v naših najtežjih dneh izgube našega dragega sinčka. Posebno se zahvaljujemo primariju dr. Benkoviču za njegov trud v zadnjem trenutku, da bi rešil življenje in vsem, ki so zasuli njegov grobek z venci in cvetjem ter vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti. Iz srca se zahvaljujemo trg. podjetju »Prekmurski magazin«, kolektivnu poslovalnici »Izb. ras«, nogometnemu klubu Murska Sobota, TVD Partizan, OZ Partizan, načelniku in načelnici TVD Partizan.

Murska Sobota, dne 5. januarja 1959

Zalujočiči:
očka, mamica, bratec, stari očka, stara mamica ter ostalo sorodstvo O-14

ZAHVALA

Ob brčki in nenadomesljljivi izgubi moje življenjske tovarišice

Marije Kostović

se v imenu vsega sorodstva iskreno zahvaljujem vsem organzacijam, ki so obsule njen grob z venci; kakor tudi vsem, ki so jo spremljali na njen zadnji poti. Posebna zahvala godbi in govornikom, dalje zdravnikom, ki so ji lajšali trpljenje in vsem, ki so sočustvovali z nami.

Murska Sobota, dne 6. januarja 1959

Zalujočiči:
mož Nikola, otroka: Srečka in Ivan, mati Kata

Po zajtrku naslednjega dne se jim je pridružil tudi Collins. Berry je spet prigovarjal Syl, naj odpotuje v družbi Oniča in dr. Kraussa v Rim, kjer je sedaj nihče ne pričakuje in se za nekaj časa umakne iz vrtnice dogodkov v zatišje. »Da bi v Rimu javno nastopali, vam ne morem svetovati, saj veste, kaj se je zgodilo obema Američanoma, ki sta se namenila sestati pod streho tega hotela z vašim očetom. Kaže sicer, da vodijo niti naših sovražnikov tudi v Britanijo, saj sta oba britanska učnjaka nastopila svojo usodopolno pot s Cometom iz Londona. Če boste ostali v Rimu v zatišju, bodo zlikovci menili, da ste odpotovali v Ameriko.«

»Dovolite mi vprašanje, gospodična Parkerjeva,« se je vmešal dr. Krauss. »Ali je v rimskem poslovnem uradu vašega očeta mnogo uslužbencev?«

»Ne, le nekaj uradnikov, kolikor mi je znano.«

»Ali je nujno, da ostanejo vsi na svojih mestih.«

»Niti najmanj. Oče jih je nastavljal zato, ker se je takrat pogajal z italijanskimi gospodarskimi krogi zaradi nekkih koncesij.«

»Potem si dovolim majhen predlog. Pooblastite gospoda Oniča, naj, ko prispemo v Rim, razpusti tamkajšnji urad in odpusti vse uslužbence. Če je med uslužbenci kakšen, ki vam je neobhodno potreben, mu lahko zaupate, da nameravate preosnovati urad v incognito poslovno zastopstvo in prav gotovo vas ne bo razočaral. Mislim, da je gospod Collins sinoči imenoval enega, ki mu ga je vaš oče nekoč pohvalil. Kako se že piše...?«

»Pugliese,« je brž dejal Kanadčan.

»Da, Pugliese, sedaj se spominjam. Menim, da se bomo na ta način najlažje otresli vseh zlikovskih volunov v sedanjem uradu. Pugliese pa bo mojemu prijatelju nujno potreben, da ga vpelje v delo.«

Po daljšem posvetovanju so nato sklenili, da bo Onič preosnoval evropsko podružnico Isaaca Parkerja v Rimu, kot je predlagal dr. Krauss.

Naslednje jutro je naša družba odpotovala. V Ljubljani jih je pred hotelom »Slon« pričakal osebno gospod komisar Manzini.

Z zanimanjem je poslušal Oničevo poročilo o neznanecu z brazgotino na čelu, o njegovi domnevi glede vzrokov smrti obeh britanskih atomskih znanstvenikov, ponesrečenih v Cometu, zlasti pa predlog o možu z imenom Pugliese.

V nadaljevanju razgovora je Manzini dejal: »Gotovo vas bo zanimalo, da smo se nekoliko pozabavali z ujetim šoferjem in njegovo veliko sivo limuzino. Kot smo pričakovali, je bila evidenčna tablica seveda ponarejena, toda neka malenkost je zelo pomembna. Mogoče vam je znano, da je moja domovina raj za tihotapce. Nekaj tudi zaradi tega, ker predvidevajo kazenski predpisi za tihotapstvo samo denarne kazni in ne tudi zapore. Imamo slučajno dokaz, ki je zelo zanimiv. Sredi aprila letošnjega leta so bili naši finančni organi obveščeni, da bo prispela v neki določeni kraj v Svcici specialna pošiljka. Oddelek finančnih organov se je mrzlično pripravljal, da bi zaplenil to tihotapsko blago. In res se je na obmejnem prehodu določene večera pojavil velik siv osebni avto, kakršen je bil carinikom najavljen, namenjen iz Svice v mestece Viggia. Cariniki so avto ustavili in napravili natančno preiskavo. Prosim vas, pod sedeži osebnega avta in v svojevrstnih tleh so našli veliko količino kobalta, tovar, ki je bil vreden skoraj osemsto milijarde lir. Morda še celo več, kajti v kobaltu je bil primešan tudi tantal, ruda, ki je postala zlasti zadnje čase posebno dragocena in iskana strateška kovina. Finančni organi so na vsak način hoteli zvedeti kaj več o tihotapcih, in začeli temeljito preiskovati zadevo. Toda preiskava se je po nekaj začetnih korakih neizogibno ustavila, kot da bi se spustila okrog te zadeve neprodorna stena, in ni napredovala več niti za las.

Jasno je bilo pri vsaj zadevi predvsem to, da je bila Italija samo posredovalec in da so bile te kovine namenjene za izvoz na Vzhod. Tihotapci tega seveda niso vedeli. To so finančni organi zvedeli na drug način. Medtem pa je prišlo na dan, da se ukvarja v Italiji cela vrsta legalnih in pollegalnih podjetij s te vrste donosnimi kupčijami in pošilja na Vzhod važne strateške surovine kot tungsten, venedij, kobalt in nikelj, predvsem pa tudi kaustično sodo. Vsega tega materiala v deželah na Vzhodu ni dovolj, je pa nujno potreben pri proizvodnji orožja, modernih letal in municije.«

»Ali naj razumem vaše pripovedovanje tako, da je bila velika siva limuzina, v kateri so ugrabili Syl in tajnika, istovetna z osebnim avtom, v katerem so italijanski finančni organi našli vtihotapljeni kobalt?« je vprašal Onič.

»Seveda, čeprav zveni skoraj neverjetno, da bi bilo v osebnem avtu moc skriti tonko kobalta. Toda se prej vas moram seznaniti s tem, da je neka vestita na Zanouu že pred leti sklenila z 22 državami, ki proizvajajo te strateške surovine, poseben dogovor, po katerem so se te države obvezale, da tega materiala ne bodo izvažale v države vzhodnega bloka. Samo ena država evropskega Zanoda se ni pridruživla k temu dogovoru in to je Svica. Zato je bila glavna skrb vzhodnih agentov in trgovinskih komisij, ki se ukvarjajo z nabavo tega materiala, da so pod raznimi izgovori odpravljale tak material v Svico, odkoder so sli tranzitni vagoni pod napačnimi deklaracijami na evropski Vzhod. Zato so na mejo poslali specialiste in od takrat takšne prevare niso več mogoče. Pač pa delajo sedaj drugače. Iz Belgije so poslali, na primer, na naslov nekega italijanskega podjetja večjo količino niklja z napačnimi dokumenti. Ko pa je tovar prispel v Svico, so ga enostavno preusmerili na Mauzarsko. Američani seveda tudi niso mirovali. Poslali so v Svico svoje agente FBI, ki so imeli nalogo ugotoviti agente in kupce ten surovin. Mnoge od njih danes že dobro poznajo. Toda tem ljudem ne morejo očitati nekaj nezakonitega, saj so legalni kupci in ne opravljajo v Svcici prepovedanega posla. Ta zascita Svica dejansko onemogoča točno kontrolo tihotapstva s strateškimi surovinami. Tu pa je še Italija, kjer se je že ponovno zgodilo, da so celo italijanska podjetja, ki so izdelovala orožje po ameriskem »Of shore« naročilu, kupovala strateške surovine in jih prodajale naprej v države vzhodnega bloka.

Mreža je tako razpredena in odlično organizirana, da doslej glavnih pobudnikov in organizatorjev še vedno ni uspelo ujeti. To je zato zanimivo za nas, saj veste tudi vi, kje je bil nesrečni Marshall na potovanju.«

»Ne samo to,« ga je prekinil dr. Krauss, »Berry in Collins celo menita, da je hotel Parker speljal neki načrt, ki naj bi zadel na zivahno opozicijo. Ludi jaz sem tega mnenja. Zal pa danes nimam dovolj oprjemljivih dokazov, da bi lahko kaj več povedal o njem. Vsekakor pa priporočam prijatelju Petru, naj se loti dela v Parkerjevi evropski podružnici zelo previdno.«

Ob prihodu na rimsko železniško postajo Termini je pozdravil Oniča mož skromne zunanosti in sivi obleki. Približal se mu je, ko se je dr. Krauss napotil s Syl k najbližjemu taksiju. Onič je takoj uganil, da je mož od policije.

»Komisar Manzini je bil,« je izjavil, »ki mi je brzojavno sporočil vaš prihod. Sicer me je obvestil o skoraj vseh podrobnostih zadeve Parker, a navzlic temu bi se rad posvetoval z vami. Sem inšpektor Padovani od rimske kriminalne policije.«

»Če ste tako ljubezni in me spremito do hotela, sem vam takoj na razpolago.« Inšpektor se je strinjal. »Tu je še nekaj,« je dejal. »Ali mi lahko poveste, kje bo v Rimu gospodična Parkerjeva stanovala?«

»Za zdaj v hotelu. Zakaj?«

»Poskrbeti moramo zanjo. Dodelil bom ljudi, ki bodo v izmeni skrbeli za njeno varnost.«

Svoj razgovor sta nato nadaljevala v hotelu. Inšpektor Padovani se je razumel v svoj posel. Bilo je bore malo podrobnosti dogodkov na otoku Capri, v Trstu, v Padovi, na Bledu in drugod, o katerih ne bi bil že poučen. »Kakor hitro me je Manzini seznanil s podrobnosti zadeve Parker,« je izjavil, »sem začel poizvedovati o njegovi tvrdki. Upal sem, da mi bo uspelo koga vriniti v urad. Žal tega do danes še nisem storil. Zelo me pa (Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

— Ja, ja, staro leto! Ko bise ne pričelo že z novembrsko plačo! — sem slišal oni dan na ulici. Kdo drugače bi si mogel tak vzdihljaj razlagati kot z ženino novo obleko in novimi čevlji za novoletni ples. Toda te velike priprave se lahko končajo tudi precej »tragično«; namreč tako, da prične mučiti moža ali ženo tik pred koncem leta revmatizem ali kaj podobnega in tako gre veselo silvestrovanje fuč.

Z drugimi besedami bi lahko temu rekli novoletna družinska melodrama.

Silvestrovo. Dopoldne. Stopim v to ali ono gostilno, povsod je veselo razpoloženje. Ljudje se poslavljajo od starega leta. Slovo pa mora biti kar se da dostojno, zato: »Natakar, še en letček! No, taki prikrājajo koledarsko leto najmanj za dvanajst ur, saj morajo že opoldne, seveda v primernem novoletnem »švangu« — spat. To je torej drugo dejanje.

Zvečer 31. decembra 1958. Od dobre volje, prijetnih zvokov in vina žarijo oči. Telesa se gibljejo v ritmu prijetne melodije. Se tri ure, še dve, še en ples, še... potem ugasnejo luči. In —?

Ze Valvazor poroča v svoji »Slavic o pogostih plesih predvsem ob Novem letu. — Včasih je pod v kakem kraju tako nabit — pravi — da se plesalci komaj gibljejo. — No, ta ugotovitev tudi danes ne preseneča, posebno ob takih ljudskih praznikih kot je Novo leto. Ne bi pa mogli pritriliti temu, kar pravi Valvazor, še o plesih; namreč o pogostih preprih in pretepih. Pričakovanje novega leta 1959 — in veseljačenje v silvestrovni noči — je potekalo predvsem mirno; ni se zgodilo ničesar neobičajnega. Ljudje so praznovali vedro, sproščeno — dobro razpoloženi.

To je tretje dejanje, in vendarle: happy end!

Kot vsako leto je bilo tudi tokrat za Novo leto nešteto družinskih prireditev.

je bila celotna organizacija prireditev dobra. Posamezniki so se zelo pohvalno izražali tudi o godbi.

Lendavski Partizan je pripravil ljudem prijetno silvestrovanje.

Minuto po polnoči v soboškem »Partizanu«

„Molčeca usta“ na krževskem odru

Dramo je uprizorila domača dramska sekcija. Premiera je bila 27. decembra 1958. Igra je zadnje čase zelo igrana. Zahteva pa dobrega in izkušnega režiserja in seveda tudi sposobne igralce. Vsebinsko je to delo zelo človeško; obravnava pretežno zgodbo mlinarjeve hčerke, ki je bila gluha. Vsa zgodba je postavljena v kanadsko podeželje. Njena resničnost pa je dokaj podobna našim vsakodnevnim prilikam; zlasti problemom v socialnem razvoju našega podeželja.

Naslovno vlogo je igrala sama režiserka tov. Zamudova. Vloga je podala dovolj prepričljivo. Skoda, da je gledalci niso vedno razumeli. Poleg nje sta še dobro igrala Tone Slavič, ki je odigral vlogo zdravniška in mlinar, oče gluhe tove. Vinko Jurč. Ostale vloge so bile primerne razdeljene, vendar je upoštevan pri tem, da je bilo precej takih, ki so prvi nastopali na odru. To je bila tudi otvoritvena prireditev za letošnje sezono. Kljub nekaterim težavam, so le uspehi. K uspehu jim je treba čestitati.

-nb

V Soboti sta priredila silvestrovanje TVD Partizan in Izseljenška matica. Predvsem za drugo prireditev, ki je bila v prostorih hotela »Zvezda«, je bilo veliko zanimanje. Vendar so bili nekateri obiskovalci nekoliko razočarani zaradi pomanjkljivosti pri rezervaciji miz. Tako je bilo precej gostov brez že prej naročene »Casablanca«, »Monte Carla« itd. Kljub temu pa je bilo razpoloženje prav novoletno. Program so popestrili še s šalami.

Podobno prijetno je bilo tudi v domu TVD Partizan, vendar sodijo, da so bili prostori tam boljše okrašeni kot pri Zvezdi.

Uspeh novoletni ples je bil tudi v kavarni »Central«.

V Radgoni je dočakalo Novo leto v dvorani Partizan čez 400 ljudi. Razen tega so priredili silvestrovanje v zadržnem domu radgonski lovci.

Ljutomerčani so priredili novoletni ples v domu Partizan. Po mnenju udeležencev plesa

nje v svoji dvorani. Razen tega je bil ples v hotelu »Parke« in v gostilni »Pri lovcu«. Partizan je pripravil srečolov, kot glavni dobitek, ki ga je dobil prof. Lojze Novak pa je bil — prašič.

Primerne družabne prireditve so bile v Radencih, Crncih, Veržetu, Križevcih, Polani, Belčinih, Turnišču, Dobrovniku in drugod.

-jm

USPELO JELKOVANJE V KROGU

Društvo prijateljev mladine v Krogu je skupno s starši priredilo 30. decembra jelkovanje. Obdaril so 250 solških in nekaj predšolskih otrok. Za darila so prispevali največ starši, 2 tisoč dinarjev je prispevala soboška kmetijska zadruga, 2 tisoč 500 dinarjev pa DPM Murska Sobotica. Razen tega je prispeval občinski odbor RK nekaj moke.

Pionirji so pripravili za ta dan nekaj recitacij, igrali so tudi

krajšo igr. co. Najbolj pa so se razveselili otroci darila, ki ga je šoli prispevala tovarna perila »Mura«. Ta darila so bila namreč dragocena učila.

Solski odbori, otroci in vsi ostali, se kolektivno Mure lepo zahvaljujejo.

IN V KRISTANCIH

Socialistična zveza Salincir-Kristanci-Grlava je letos prvič priredila Novoletno jelko. S prispevki, ki so jih dali starši, Kmetijska zadruga Veržej, »Simentalka« Ljutomer in »Mizarstvo« Ljutomer so obdarili čez 100 otrok.

NOVOLETNE STEVILKE IZ SOBOSKE BOLNISNICE:

8 novorojenčkov

Kako ste končali staro — in kako začeli novo leto v bolnišnici? Tako smo vprašali iz uredništva — in zvedeli nekaj zanimivih števil.

Za lansko leto: v soboški bolnišnici se je zdravilo 8.462 bolnikov, v porodnišnici pa je bilo rojenih 420 dečkov in 585 deklic.

In letos: Na Novega leta dan so imeli največ posla na porodniškem oddelku. Dežurni zdravnik dr. Benkovič je imel skupno z ostalim osebjem oddelka res polne roke dela. Na Novega leta dan 1959 je zagledalo luč sveta v soboški porodnišnici kar 8 novorojenčkov! In to — da ne bo prigovorov — 4 dečki in 4 deklice! Prva je rodila Emilija Ficko, žena gradbenega delavca iz Otovec in sicer hčerko. Nato sta se rodili še dve deklici in še četrta novorojenček je bil deček — sinček gospodnje Rozalije Lanjščak iz Vučje gomile. Nato so se zaporedoma rodili še trije fantki in kot osma — deklica.

Vsem mamčam in novorojenčkom — čestitke!

PRAZNOVANJE NOVOLETNE JELKE V LJUTOMERU

Letošnje praznovanje novoletne jelke bodo v ljutomerski občini izvedli po vaseh in ne več po solah. Pri pripravah sodelujejo vse organizacije in društva. Za obdaritev so precej prispevala ljutomerska podjetja. V izvedbi programa bodo sodelovale sekcije DPD Svoboda in TVD Partizan. Razne organizacije bodo povsod pripravile krajši program nastopov.

»LUNIK« JE KRENIL K SONCU

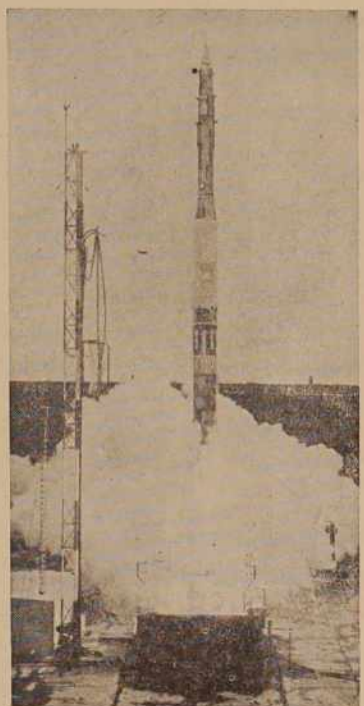
V petek 2. januarja letos, je sovjetski radio sporočil, da so tamkaj izstrelili proti Luni raketo s satelitom. Nekoliko ur pozneje so že sporočili, da bo kozmična raketa skupaj z umetnim satelitom v jutranjih urah prihodnjega dne poletela mimo Lune v oddaljenosti 6 do 8000 km. Tako se je z raketo, katere zadnja stopnja tehta 1.472 kg, a instrumenti skupaj z viri energije in kabino tehtajo 561,5 kg, prvič v zgodovini posrečilo človeku premagati težnost območja našega planeta. Raketa je letela le malo preveč hitro, sicer bi ostala v bližini Lune, okrog katere bi krožila kot umetni satelit ali pa bi začela ob Luno.

V prvih sedmih urah po izstrelitvi je sovjetska raketa, ki ji pravijo kar »Lunika« preletela več od tretjine razdalje med Zemljo in Luno po trinajstih urah poleta pa več kot polovico — 200.000 km. Letela je s hitrostjo 9000 km na uro. Istega dne popoldne je sovjetski znanstvenik prof. Blagoravov zatrdil, da raketa zaradi velike hitrosti ne bo mogla postati Lunin satelit. Ko je raketa preletela tudi območje Lune, so napovedali, da bo »Lunika« postal umetni satelit Sonca in da bo torej krožil okrog Sonca prav tako kot kroži okrog Sonca Zemlja. Pozno zvečer istega dneva je moskovski radio že sporočil, da se bo umetni satelit vrtel okrog Sonca 15 mesecev.

V nedeljo ob 7. uri je bila raketa nad Južno Afriko 390.000 km od Zemlje, a ob 10. uri je bila sovjetska kozmična raketa že 422.000 km od središča Zemlje in 60.000 km od središča Lune. Radijska zveza se ni bila pretirana. Izven rakete je bila temperatura od 10 do 15 stopinj C, kar je mnogo manj, kot pa so znanstveniki pričakovali. Raketa je preletela pot do Lune, torej 370.000 km, v 54 urah.

Čim dalje je »Lunika« od Zemlje, tem manjši je vpliv zemljine težnosti in tem večja je privlačnost Sonca, čim bliže mu je satelit. Lunina težnost je že 66.000 km pred Luno večja od zemljine težnosti. Vpliv težnosti Sonca se začne okrog milijon kilometrov daleč od Zemlje. Težnost Lune in Sonca čutilo tudi na Zemlji, toda in vpliv je neznamen v primerjavi s težnostjo Zemlje. Čim dalje je potovala raketa, tem večji vplivi težnosti tujih teles so torej delovali nanjo. Če bi raketa letela z nekoliko manjšo hitrostjo bi jo težnost Lune prisilila, da bi krožila okrog Lune, ker pa je bila njena hitrost prevelika, je zid Lunine težnosti enostavno prebrhla. Ze samo dojetvo, da je raketa letela prav blizu Lune je velikanski uspeh, kajti izstrelitev rakete proti Luni in uspehi, da pride v območje Lune, je zelo zamotan tehnični problem. Naj opo-

števamo le to, da se tedaj, ko raketo izstrelijo, premika Zemlja okrog svoje osi in hkrati okrog Sonca in da se istočasno premika Luna okrog Zemlje in hkrati okrog Sonca skupaj z Zemljo. Ob tolikšnih različnih gibanjih, ki jih je treba upo-

Rakete — danes nič več novega ...

štovati, je povsem jasno, da izstrelitev ni taka, kot če bi streljal s puško na zajca. Kdor se loti izstreljevanja rakete na Luno, mora vnaprej izračunati vse poti in izstreliti raketo na cilj, katerega so mu pokazali računi.

Tokrat cilj: Luna, sicer ni zadet, toda podatki, ki jih je ta raketa dala med svojim poletom, so zelo dragoceni in jasno je, da bo ena izmed raket,

ki jih bodo izstrelili v bližnji prihodnosti, prav gotovo dosegla cilj s potrebno hitrostjo in vsemi izkušnjami, ki jih je dala sedanja raketa »Lunika«. Ze sama možnost, da danes ali jutri doseže prva raketa Luno, pa je vznemirila mnogo ljudi, zlasti tiste, ki opazujejo dogajanje v osvajanju vesolja z vojaškega stališča oziroma iz možnosti uporabe vsemirja v vojaške namene. Ti so izrazili ob poletu »Lunika« mnenje, da je skrajni čas, da prevzame Luno v svoje skrbništvo OZN. Mnenja, da bo tisti, kdor bo imel Luno vladati svetu se pojavljajo zlasti v vojaških krogih, toda prav tako se pojavljajo tudi nasprotne trditve, ne vojakov temveč znanstvenikov, da je uporaba Lune v vojaške namene povsem nemogoča ...

Vse te in druge misli, o katerih nismo govorili v tem članku, povedo, da razpravljajo le o vojaškem pomenu te pridobitve, ki je v bistvu pridobitev človeštva. Prvič se je človek napotil proti Soncu, ki ga je vedno privlačilo. Tokrat je sicer tjakaj poslal, nekoliko tudi nehoti, samo še raketo, toda prav kmalu bodo lahko v takih raketah tudi ljudje, ki bodo upravljali vsemirsko ladjo proti Soncu in potem proč od Sonca, kakor jim bo pač ujmalo. Človek si bo uredil svoje vsemirske postaje ob planetih, kjer bo svoje ladje oskrboval z gorivom, zrakom in ostalimi potrebščinami in bo potoval prav tako kot potuje dandanes z vlakom ali aviohusom: s točno določenim ciljem v natanko predvidenem času ...

Prav zaradi tega je za nas zanimivo kako daleč potuje »Lunika«, kje je že zdaj in kako bo potovala v bodoče? V ponedeljek do 8. ure je sovjetska vsemirska raketa preletela že 579.000 km v vsa ga 62 urah v terek opoldne pa je preletela že 800.000 km, ob 8. uri je prenehala delovati tudi radijska postaja v satelitu, ker je izrpal vire energije. Tako je, kot so predvidevali, začel krožiti umetni satelit okrog Sonca v zadnjih urah pred izidom našega časopisa.

Vse to pomeni, da sta hitrost in energija postala znaka našega stoletja. Samo predstavljajte si silo motorjev rakete, ki so omogočili njeno pot v takšne daljave, ki si jih preprosti človek komajda lahko zamišlja!

V PRIHODNJI STEVILKI ZACNEMO OBJAVLJATI DALJŠI PODLISTEK O TEM OD KOD IZVIRAJO PRVE ZAMISLI POLETA NA LUNO IN KAKO SO SE POLETI SPOH ZACELI TER O VSEM KAR TAKSNA MEDPLANETARNA POTOVANJA OD CLOVEKA ZAHTEVAJO. »NA P O T I D O L U N E« JE NASLOV PODLISTKA.

veseli, da ste zasedli Marshallovo mesto, kajti ni mi potrebno poudarjati, da si največ obetamo od vas, ki vam najbolj zapu-
namo, čeprav ste v naši državi tujec. Vemo, da je gospodična Parkerjeva po vsem tem, kar se je zgodilo, dobro premislila, preden je izbrala vas, čeprav nas vsi razlogi, ki so jo do tega privedli, ne zanimajo.

»Vsekakor,« ga je prekinil dr. Krauss, »a tudi jaz jamčim zanj z vsa svojo moralno in materialno odgovornostjo.«

»Ni potrebno,« je dejal inšpektor in malomarno zamahnil z roko. Onič je dobil vtis, da je inšpektor svoje zadnje besede preveč poudaril. Hkrati pa mu je njegova kretanja povedala:

»Ni potrebno, ker smo se že pozanimali za njegovo preteklost.«

»Storil bom, kar bo v moji moči,« je dejal. »Težava je le v tem, da vem tako malo o tvrdki Parker & Company kot, recimo, o vplivu podnebja na razvoj in rast belih miši. Sem namreč pred popolnoma novo nalogo. Če me lahko seznanite s tem ali onim, vam bom zelo hvaležen.«

Inšpektor Padovani se je čutil zelo počaščenega, ker je zastopnik tvrdke vprašal za svet prav njega. Rade volje mu je sporočil vse, kar je vedel. Kazalo je, da je začel Parker svojo poslovno pot na newyorški borzi pred kakimi 30 leti, ko kot inženir ni dovolj zaslužil za preživljanje. Pogum in preudarnost sta mu prinesla uspeh. Prav tako kot vztrajnost in prirodna nardarjenost v poznejšem znanstvenem delovanju. Slednjič se je znašel na vrhu večjih družb, ki jih je v glavnem sam osnoval. Pri tem si je ustvaril tudi sovraženike, vendar ne take, ki ne bi poznali nobenih predsodkov. Dalje je bil inšpektor mnenja, da je bilo vse, kar se je doslej zgodilo, kar najskrbneje pripravljeno. To kaže, je dejal, na popolnoma nov motiv, ki še ni povsem pojasnjen. Zadeva z udeleženci nameravanega posvetovanja na Bledu pa dokazuje, da gre za široko razpredeno mrežo zlikovcev mednarodnega kova — je končal Pado vani.

»Ali ste že našli sled za milijonarjem Barrymoreom?« je vprašal Onič

»Do danes še ne.«

»In kakšno je stanje znanstvenika Maxwella?«

»Kritično. Kaže, da je izgubil spomin za dalje časa kot pred njim Syl Parkerjeva.«

»Ali lahko poveste, kaj je z lažnim agentom FBI?«

»Le za las je manjkalo, da mu nismo šli na limanice kot Manzini. Ko pa smo ugotovili, da ima ponarejeni izkaz FBI, nam je sredi belega dne iz poslopja policijske direkcije begnil.«

»In kaj pravite k primeru obeh britanskih znanstvenikov Thompsona in Chandlerja, oziroma k trem zaporednim in za las podbnim nesrečam Cometov?«

»Poizvedovanja so v teku.«

S tem je bil razgovor končan. V dveh dneh so bile pri koncu vse priprave za preosnovo Parkerjeve evropske podružnice. Vse uslužbence je Onič odpustil in jim izplačal trimesečno odpravnino. Na plačilni listi je ostal le še Pugliese.

Med jutranjo pošto je našla Syl zalepko, na katero je nekdo s pisalnim strojem v rdeči barvi pristavil poleg njenega naslova dve besedi: »Oseбно in zaupno«. Nekaj časa je oklevala, nato pa je zalepko odprla.

»Spoštovana gospodična Parker,« je brala. »Jugoslovan Peter Onič se je začel zanimati za stvari, ki ga prav nič ne zadevajo. Če bo ostal v Rimu — kolikor sem obveščen, bo to tudi storil — in če ga boste obdržali v svoji službi, se mu bo prav gotovo pripetila nesreča. Vaša odgovornost je torej velika in če vam je njegovo življenje sploh kaj vredno, ga morate takoj odpustiti. Če ne bomo našli v jutrišnjih rimskih dnevnikih v stolpcu »Oseбно« vašega sporočila »Odpuščen — SP«, vam sporočamo, da je ni sile na svetu, ki bi obvarovala gospoda Oniča nesreče.«

Mojster«

Syl se je pravkar ponovno vprašala, ali ima pravico, da izpostavlja Oniča tako grozeči nevarnosti. Po preudarku je naposled zavrgla vse pomisleke, čeprav je ta pisana grožnja zvenela kot obdolžitve. Njenega očeta so ugrabili, Marshalla zastropili, oba britanska znanstvenika sta poletela s Cometom naravnost v smrt in tudi oba Američana, ki ju je povabil njen oče na Bled, nista utekla usodi. In sedaj zabeha od Oniča, ki ji ni nič več kot tujec, naj se izpostavi enaki, če ne še večji nevarnosti. Če bi le imela koga, ki bi ga lahko vprašala za svet. Vedela je, da mora nekaj ukreniti.

Nekaj minut kasneje je že dobila obisk. Kdorkoli je že gospod Fermente bil, obleden je bil kot kakšen salonski lev, oziroma bolje: revijski ljubimec z newyorškega Broadwaya. Syl se je na vsem lepem zazdela, da še ni videla tako uglajenega moškega. Nastopal je zadržano, kakor se spodobi za odposlanca znanega rimskega privatnega detektivnega urada, v čigar imenu je prišel po lastni izjavi. Njegov ostar pogled je jasno pričal o bistroumnosti. S skopimi besedami je omenil težavo, obvarovati v vrvežu vlemesta nekoga pred napadom in ukrepe, ki jih je v takem primeru treba storiti. Menil je, da bi bili potrebni najmanj trije ali štirje ljudje za varstvo gospoda Oniča. Seveda bo to vse stalo precej denarja, vendar ...

»Denar ni vprašanje,« je izjavila Syl. »Storite, kar se vam zdi potrebno.«

»Hvala vam, gospodična Parkerjeva. Zadovoljni boste z menoj. Kolikor mogoče kmalu moram gospoda Oniča videti.«

»Danes bo pri meni kosil,« je pohitela z odgovorom Syl, v želji, da bi bilo čimprej vse v najlepšem redu. »Če vam je prav, se okrog treh oglasite tukaj,« je dejala. »Videli boste gospoda Oniča, preden bo spet odšel po opravkih.«

»Odlično!« je pritrdil Fermente. »Spremlj ga bom na njegovi poti. Sicer bi potrebovali slike, poročila o njegovih navadah in še kaj.«

Syl se je spet lotila svoje pošte z osveženo samozavestjo. Peter Onič je bil sedaj vsekakor izven vsake nevarnosti. Ta zave-
st je pomirila in spodbujala hkrati.

Prav preden je prišel dr. Krauss na kosilo, je Syl z zadovoljstvom pomislila na delovno vneto svojega poslovnega tajnika. Brž pa je podlegla valu razočaranja, ko se ji je Onič po telefonu opravičil, da zaradi nujnega dela v pisarni ne more priti na kosilo.

»Od jutra do zdaj sem zaman tratil čas,« se je jezil Onič na drugem koncu žice na samega sebe. »Lotil sem se Marshallovega arhiva, toda zmeraj je prišlo kaj vmes. Zdi se mi, da je že ves Rim poučen o naši nameri, ki jo izvajam v največji tajnosti. Tako lahko sodim po težavah, na katere sem doslej naletel.«

»Kakšne težave menite?« je zaslislal glas svoje delodajalke, ki mu je božal uho.

»Ne zdi se mi umestno, da bi vas sedaj z njimi nadlegoval. Toda moral bi se zavedati, da me bodo smatrali za pustolovca, ki išče koristi v vaši nesreči. Vendar bi se z vsem sprijaznil, če bi le za las napredoval pri svojem delu — vsaj kar zadeva mo-
jo poglavito nalogo.«

»Ali niste mogli še ničesar odkriti?«

»Prav in popolnoma nič. Kolikor sem imel časa na razpolago, sem se skušal prilagoditi svojemu novemu poslu.«

»Kaže, da ste navzlic vsemu dobre volje, gospod Onič.«

»O ne, to je le optična, oprostite, slušna prevara. Slabe volje sem, ker mi je možakar, ki je doslej opravljal borzne posle, trikrat zabrusil v obraz, naj se ne vmesujem v njegove pristojnosti. Pugliese je bil ponizen kot le kaj, ko je zvedel, da grozi vsem uslužbenecem odpust iz službe, sedaj pa že kaže roge. Dejal mi je tudi, da je doslej neposredno posloval z vašim očetom in da bo zato sedaj posloval le neposredno z vami.«

»Me prav nič ne čudi. Spominjam se, kako je oče nekoč po razgovoru z vašim predhodnikom dejal, da boluje Pugliese na večvrednostnih kompleksih. Pojasnila mu bom, da niste v uradu le poslovni tajnik, temveč v moji odsotnosti tudi šef tvrdke.«

»Hvala in še enkrat oprostite, ker se ne morem odzvati vašemu ljubeznivemu povabilu na kosilo. In še nekaj! Ali je moj prijatelj pri vas.«

IN TELESNA KULTURA NA SEJI OLO MURSKA SOBOTA

Na zadnjem lanskoletnem zasedanju OLO, ki sta mu prisostvovala tudi zvezna ljudska poslanka Janez Hribar in Ivan Kreft ter sekretar OK ZKS Jan Ros, so odborniki poslušali poročilo sveta za prosveto in kulturo, sveta za telesno kulturo in razpravljali o nekaterih tekočih zadevah.

državljanom praktična znanja in splošno izobrazbo na raznih stopnjah, omogočila strokovno izobraževanje oziroma prekvalifikacije itd. Po mnenju članov sveta za prosveto in kulturo naj bi prišel delovni ta zavod v najkrajšem času.

je izdelal topografijo NOV za radgonski in videmski predel. To delo bodo nadaljevali tudi letos. Svet je predlagal OLO naj ustrezno reši vprašanje zavoda za spomeniško varstvo, katerega kompetence bi prevzel Pokrajinski muzej.

Na tem področju so bila lani izvedena restavratorska dela v turnški in domajnski cerkvi. Omeniti je treba še arheološka raziskovanja v okolici Lendave.

V poročilu sveta za telesno vzgojo je bilo omenjeno, da šole v Pomurju nimajo potrebnih telovadnic in da primanjkuje

učiteljev za telesno vzgojo. Tako je sedaj v okraju samo en učitelj s primerno kvalifikacijo, čeprav bi jih moralo biti 40. Nadalje je bilo v poročilu omenjeno, da je pomanjkanje učiteljskega kadra kriva predvsem ukinitve šole za telesno vzgojo, zato je svet predlagal okrajnemu ljudskemu odboru, naj se zavzame za ponovno ustanovitev omenjene šole.

V Pomurju deluje 26 društev Parizan, s telesno vzgojo se ukvarja 28.500 ljudi, to je 21 odst. vsega prebivalstva. V društvu Parizan je vključenih le 4000 ljudi, kar je za Pomurje premalo. Aktivno so sodelovali naš telovadci lani na 1620 nastopih in prireditvah.

Da bi se razmere glede telesne vzgoje izboljšale v smislu nedavnega Kongresa telesne kulture v Beogradu, je svet za

TITO V BURMI

Odkar smo zadnjič poročali o potovanju predsednika Tita, so bili že končani razgovori v Indoneziji. Predsednik Tito je med tem sprejel tudi najvišje indonezijsko odlikovanje »Gerilya medajso«, odlikovanje, ki je podeljeno prvič osebnosti iz zamejstva. Svečanost predaje odlikovanja je bila v palači »Istana Negara«, uradni rezidenci predsednika Tita. Odlikovanje je prejel na grad predsednika Tita sam predsednik Sukarno.

Kot je ob takšnih priložnostih navada, je bilo objavljeno skupno sporočilo o razgovorih v času obiska in izraženih skupnih stališč napram odnosom med obema državama in mednarodnem položaju sploh. V do-

sedanjih stikih med obema državama so z zadovoljstvom ugotovili, da je dosežen znaten razvoj, da je potrebno vsestransko sodelovanje še krepiti in razviti, tudi sodelovanje na kulturnem področju, a nadaljevati neposredne stike med državniki obeh držav. Zelo energično obsoja skupno sporočilo zlasti politiko hladne vojne, vztrajanja na politiki vmešavanja v notranje zadeve drugih držav pod najrazličnejšimi izgovori in težnja po ohranjanju kolonizma, torej preprečevanja razvoja narodom, ki težijo po samostojnosti in neodvisnosti. Prav tako je obsojeno tudi neresenost obstoječih težkih problemov v svetu, kot so razdeljene dežele: Nemčija, Vietnam in Koreja, ki lahko le še poslabšajo stanje v mednarodnih odnosih. Prav zato so tudi proučili položaj okrog Berlina in izrazili upanje, da bo to vprašanje s časom in v strpnih pregovorih mirno rešeno. Ob izraženem mnenju, da je potrebno LR Kitajsko sprejeti med člane OZN je izraženo tudi zadovoljstvo nad začetnimi koraki v razgovorih o razorožitvi in prepovedi poskusov z atomskimi orožjem. V skupnem sporočilu se zavzemajo tudi za krepitev pomoči nerazvitim deželam, za podporo OZN, kjer naj bodo zastopani vsi narodi in končno izražajo mnenje, da je večina ljudstev v svetu za mir kot nadvse potrebni pogoj za napredek sveta.

Predsednik Tito je potem odpotoval v Burmo, kjer bo zadnje tri dni v tem tednu.

USTANOVILJE OBRTKO PODJETJE BRTRIK

V torek, 6. jara, je bila v Murski Soboti zna seja dosedanjega Obč. LO Mka Soboti. Na ločenih sejah obeh odborov so odborniki med drugim sklopili tudi o ustanovitvi veterinarske postaje v Murski Soboti. Vrazložiti tega predloga je bilo določeno, da bodo vel. postaje v občinah dosedanjih občin, ki se priključijo k soboški, delovale naprej. Na seji je bil tudi sprejet ok. dopolnilnem proračunskem pregledu za gospodarske organizacije.

Vsekakor pomemben sklep tega zadnjega zasedanja je združitev dosedanjih obrtniških združenj Splošno kolarstvo, Plesko, Pečarstvo, Tapolišništvo in sestvo in Splošno vrvarstvo. Vsi ti sklopi so stali ljudskemu odboru predlog glede združitve v šbo večje obrtno podjetje. Oba zbista predlog soglasno sprejela s tem potrdila združitev navedenih kolektivov v skupno obrtno podjetje »Obrtniki v Murski Soboti«.

Predsednik OLO R. Čačinovič je na seji med drugim čestital v imenu OLO prejemalec odlikovanja predsednika FLRJ. Odlikovanja so prejeli: Janko Liska Red dela II. stopnje, Ante Novak Red dela III. stopnje, Kovič Menhart Berta Red dela III. stopnje, Alojz Benko Red dela III. stopnje, Zdenka Požarjeva Red dela III. stopnje, dr. Lojze Toplak Red dela III. stopnje, Anica Vrtačič Red dela III. stopnje, Franc Topolovec pa je prejel medaljo dela.

V poročilu je bilo med drugim tudi omenjeno delo obeh najmlajših okrajnih kulturnih ustanov — Pokrajinskega muzeja in Studijske knjižnice. Pokrajinski muzej je obekalo lani 5000, oddelek NOV v Ljutomeru pa 1800 ljudi. Dosele zbrano grafično in ne morejo razstaviti, ker ni dovolj prostora. Tako bo potreboval muzej v bližnji bodočnosti še vsaj tri večje sobe.

Zelo aktiven je bil lani oddelek NOV v Ljutomeru, saj

OBČNI ZBOR — ZB KRŽEVCI

Lani so ob priliki občinskega praznika v Ljutomeru odkrili spomeniško ploščo pri Zalikovih v Logaroveh. Na pokopališču so dokončno in primerno uredili grobove padlih. Odbor je zelo skrbel za svoje članstvo, zlasti za otroke padlih. Novi odbor bo moral skrbeti za boljše povezavo s članstvom. V ta namen naj bi organiziral večje družabno prireditve in občasne množične sestanke s članstvom. Organizirati bi bilo potrebno predavanja in izlete v zgodovinsko pomembne kraje iz časov NOB.

Sklenili so tudi to, da bodo skupno s krajevnim odborom ZB iz Veržeta in občinskim odborom ZB Ljutomer odkrili spomeniško ploščo pri Prelogu na Grlavi. Pionirji domače šole bi pa naj sprejeli za svojo dolžnost stalno skrb za grobove padlih.

Z obiska v Indoneziji: med zdravico predsednika Sukarna

telesno vzgojo predlagal okrajnemu ljudskemu odboru naj priporoči ObLO tudi večje materialno pomoč za nadaljnji razvoj telesne vzgoje.

O nekaterih aktualnih problemih v področju kulture in prosvete ter telesne vzgoje bomo poročali v naslednjih številkah našega lista.

BURMA IN SOSEŠČINA

Prihod predsednika Tita v Burmo sovpada s proslavo enajste obletnice neodvisnosti Burmanske Unije. Ta proslava je pod posebnimi pogoji političnega življenja, ki so v tej deželi nastali po razcepitvi Antifašistične lige v dve samostojni politični grupi: »Cisto ligo« U Nua in »Čvrsto ligo« U Ba Sva in U Co Njenn. Znano je, da so nasprotja v Antifašistični ligi privedla do tega, da je prevzel oblast v deželi šef generalštaba Ne Vin. V Burmi je trenutno najpomembnejše vprašanje to, kdaj bodo z volitvami dobili novo vlado: ali že v nekaj mesecih ali pa bo ostal general Ne Vin še nadalje na krmilu dežele, da bi se razmere še bolj uredile. V zunanji politiki ni nobenih spornih vprašanj, kot v notranji. Vsi so si edini v tem, da Burma mora ostati na pozicijah izvenblokovske politike, kar se njema tudi z našimi načeli.

Po devetih stoletjih obstoja, kajti že v 11. stoletju so ustanovili prvo burmansko državo, je Burma torej na novi prelomnici glede svojega notranjega razvoja. Burma ima torej dolgo življenje, čeprav je bila samostojna država le nekaj stoletij, večinoma pa pod upravo drugih, tako Mongolov, kot pozneje Angležev, pa zopet Japoncev... Pod upravo Angležev Burma niti ni bila veskoki samostojna kolonija, temveč je bila v sklopu »Britanske Indije«.

Toda to, kar se je zgodilo v Burmi, namreč nekaj podobnega državnemu udaru, prevzem oblasti od strani vojske, čeprav sporazumno z U Nuem, se je zgodilo že tudi drugod v tem delu Azije in še več nejasnosti je bilo zadnje čase okrog Indije, ki je močna in stabilna država med manjšimi in večinoma omahljivimi. Soseđa Burme, Tajska, je doživela spremembe v skoraj istem času kot Burma: izrazil državni udar, že trinajsti po vrsti v zadnjih 26 letih. V Tajski se vrstijo na oblasti sami vojniki — maršali, tako da gre za izrazite vojaške diktature. V zadnjem primeru so bile prepovedane vse politične stranke razen stranke maršala Sarita, ki je izvedel državni udar.

Podobno se je zgodilo tudi v Pakistanu: vso oblast je prevzel general, parlament je bil razpuščen, ustava ukinjena, uvedeno obsedno stanje... Pakistan je sosed Burme in Indije. Pakistan sestavljata dve državi na vzhodu in zahodu Indije in sta 3000 km narazen. Pa tudi v Tibetu ni kdo ve kaj urejeno, a Tibet je tudi ena izmed sosed Indije.

Tovariš Tito bo tri dni tega tedna v Burmi, torej v deželi, ki je v klopčici najbolj čudnih političnih dogajanj, če jih ocenjujemo z evropskimi očmi. Na prvi pogled se zdi celo, da se vse (tamka) g. h. v smeri vojaških diktatur, kar je za dežele kjer se to dogaja skrajno nevarno, toda v resnici gre le za otroške korake teh dežel, namreč za prve vse samostojnejše korake azijskih dežel, ki še niso shodile — v nasprotju z Indijo, ki ima že iz preteklosti znano trdnost in samostojnost, kar pa gre predvsem na račun njene velikosti, njenih starih gibanj za samostojnost, njenega smisla za filozofijo... .

Nekateri komentatorji primerjajo dogajanje okrog Indije, v vseh naštetih deželah, vretju mladega vira, ki bo šele postalo čisto in močno, z lastnim okusom in svojo vrednostjo. Ko je tako, potem nas ne morejo zakrbljati posamezni pojavi, kot je Tajska s svojimi maršali, kajti skupina dežel, ki je usmerjena v napredek, do katerega se prebija z različnimi načini tudi z začasno vojaško oblastjo, bo prav gotovo odločno vplivala na razvoj te ene same dežele.

Predsednik prezidija vrhovnega sovjeta ZSSR Kliment Vorovič je danes odgovoril na brzojavko predsednika ZDA Eisenhowerja. Vorovič izraža želje po izboljšanju odnosov med ZDA in SZ.

Generalni sekretar OZN, Dag Hammarskjöld, je bil dva dni v Kairu na uradnem obisku. Razgovarjal se je s člani vlade ZAR.

V Bukarešti so se začela jugoslovansko-romunska pogajanja o trgovinski menjavi blaga v tem letu.

V Parizu so objavili, da sta minister brez liste Guy Mollet in minister za pošte Eugene Thomas, oba socialisti, 27. decembra odstopila, ker se ne strinjata z osnutkom novega državnega proračuna.

Začasni predsednik Kube Manuel Urrutia je prevzel oblast in takoj ukinitel izjemno stanje v Havani. Izjavil je, da bodo v roku 18 mesecev do 2 let razpisane volitve. Sestavljena je bila tudi nova začasna vlada. Tako je Fidel Castro dokončno premagal Batisto, proti kateremu se je boril za oblast v Kubi že dolgo časa.

Prvi podpredsednik sovjetske vlade Mikojaev je po svojem sestanku z ameriškim zunanjim ministrom Dullesom izjavil, da bi Sovjetska zveza rada navezala z Ameriko čim več stikov na vseh ravneh, od najnižje do najvišje. Predviden je tudi sestanek Mikojaeva in Eisenhowerja.

NEPOTREBNA NESOGLASJA

ŠE EN PRISPEVEK K RAZPRAVI O PROBLEMIH ZDRAVSTVA V POMURJU

vega dela po 6 urni zaposlitvi, ne pa številka razlike med redno plačo in izgubo, ki jo je utrpel z odpravo zasebne prakse. Zato bodo morali občinski ljudski odbori in sveti za zdravstvo proučiti stvarne potrebe po honorarnem delu, bilo pa bi tudi potrebno, da bi se nadurno delo za iste storitve v našem okraju eako plačevalo.

Plačniki — OZSZ in samoplačniki — trdijo, da je lov za številom storitev že tako močan, da predstavlja storitev že to, če kdo telefonično ambulanti sporoči, da je za delo sposoben, ali če pride zavarovanec in razen svojega zahteva določeno zdravilo še za svojca. Storitve je že samo to, če napiše zdravnik recept, ne da bi pacienta pregledal. Če so vsi ponovni obiski nujni in če so vsi obiski na domu potrebni, je prav tako vprašanje zase. Tudi odnos do bolnikov bi ponekod lahko bil boljši. Zdravstveni delavci bi se morali zavedati, da bi lepa beseda včasih pripomogla k ugledu zdravstvene službe in to v večji meri kot dražje zdravljenje. Res pa je tudi, da je zdravnik včasih v težkem položaju, ko ta ali oni bolnik hoče izsiljevati stalež ali zdravljenje.

Zdravstvena prosveta in preventiva je na terezu še v povojih. Potrebno bi bilo poučiti prebivalstvo, da je preventiva cenejša kot kurativa in da zdravniški stroški stanejo denar, ki prihaja iz davkov, češar mnogi ljudje ne vedo. Ljudje vedo, da se določene bolezni brezplačno zdravijo, ne vedo pa, da to plačajo občinski LO. Če bi ljudje to vedeli, bi gotovo spremenili gledanje na te stvari.

Kar zadeva delo babic, bi bilo potrebno starejše upokojiti. V vaseh, kjer dela še stara babica, žene ne kličejo mlade babice, ker so navajene na starejšo. Vendar v krajih, kjer delajo mlade babice, žene ne vidijo, da je njihovo delo bolj napredno in da so strokovno usposobljene. Babice se tudi pritožujejo, da nimajo nobenega stika z zdravnikom, kar pa je za njihovo delo vsekakor potrebno. Od tod tudi dejstvo, da si babice zapisujejo več pregledov pri nosečnicah pred in po porodu, kot so jih v resnici opravile (in še to takrat, ko ni bilo potrebno). Če bi zdravniki nadzorovali delo babic in jih bolj zaposlovali v preventivi, bi bila slika drugačna.

Tu velja omeniti tudi izkoriščanje fondov Zavoda za socialno zavarovanje, saj so za bežali številne primere, da pregledajo zdravniški ponoci svoje svojce in te pregleda mora plačati Zavod za socialno zavarovanje kot hišne obiske. Podobni primeri bremenitve fondov Zavoda za socialno zavarovanje so tudi v bolnišnici, kjer bi morali upoštevati, da je zdravljenje enako dolgo za samoplačnike kot za zavarovane in da mora trajati hospitalizacija enako dolgo za prve kot za druge.

Ugotovljeno je tudi, da zdravniški ne proučujejo zdravstvene problematike svojega terena in da ne poročajo o sanitarni inšpekciji, za kar so posebej plačani. Dalje je premalo preventivnega dela med šolskimi otroci, ki so le enkrat v letu pregledani, pa še takrat ne da zdravnik nobenega poročila o tem, kakšne bolezni in pomanjkljivosti je ugotovil, zato je treba na tem področju več napraviti in pri otrocih skrbeti, da se bolezni ne bodo naprej širile.

O teh in še drugih stvareh je razpravljal svet za zdravstvo OLO M. Soboti. Sklenil je, da je treba vsa, žal nepotrebna, neglasja, ki jih je mogoče odpraviti, zares odpraviti in storiti vse za to, da bo naša javna zdravstvena služba napredovala na višjo kakovostno stopnjo, ki jo današnji pogoji že omogočajo. Sodimo, da je tako tudi prav.

Kakor znane sredi minulega leta stopilveljavno zakon o omejitvi zase zdravniške prakse. Novo ledarsko leto nam je prineslo razdelitev občin v okraju, kot predvidevajo, tudi ubo kmečkega zdravstvenega arovanja. Vse to nalaga zdrtvenim zavodom, svetom zdravstvo in organom družnega upravljanja v zdravstveno vedno večje naloge in prohe, ki so ponekod kaj težkošljivi. Tako so ugotovili na čezmed nedavnih seji sveta zdravstvo OLO Murska Soboti.

Na omenjeni so razpravljali tudi o teja je bilo zadnje čase sliši ponekod pripombe, češ »višji« forumi nimajo pravila odnosa do zdravstvenegaadra, kar je prišlo na dan potrjevanju pravilnikov očaj in potrjevanju cen zdravstvene storitve. Po dustrani so bile tudi pripombe se zdravstvena služba ne dovolj odgovorna, za zvestveno stanje prebivalstva, tak da se bori le za čim večtevilo storitev, da si s tem zvoji materialno bazo. Prvo to zdravstveni delavci, drugovod za socialno zavarovanepacientu pa se pritožujejo, dimajo po ukinitvi zasebneavniške prakse več možni temeljitega zdravljenja, pa so še občine, ki niso unju pokrivati izdatkov za zdravstvo — predvsem za zdranje.

Ne da bi trto ali ono, dejstvo je, da je dolejši mnogo premalo ke od občinskih ljudskih odbod zborov volivcev — ali sploh nič — iz bojazni, da bi zdravniki odšli drugam, velja tudi za primere izsilnja, kjer kaže omeniti izjavkega občinskega zdravnikavisev prišel k vam garat, ak zaslužiti, da bom potem e! Isti zdravnik tudi ni h v nedeljo nuditi pomoči bnu otroku, pustil paciente iti in se odpeljal z avtomom itd. Seveda ni k temu pben noben komentar, čepra res, da tega tudi ne kažeploševati.

Po razpravi je omenjeni seji sveta za vstvo OLO so se zedinili za isče glede honorarnega delzjavili so se za to, da naj zdravnik v 6 urah redne silitve ves čas 100 odst. zapr in če ne gre drugače, v ptovalnici, vendar naj bo zu, ki ga zdravnik dobi, odplačila njegovo

S svečanega sprejema v palači »Istana Negara«, uradni rezidenci predsednika Tita med bivanjem v Indoneziji

Osnovno: INTENZIVNO PRIDOBIVANJE GLAVNIH TRŽNIH DOBRIN

O treh predlogih (predlog o rajonizaciji živinorejske proizvodnje v okraju Murska Sobota, predlog o razširitvi poslovanja Veterinarskega zavoda v Murski Soboti in priporočilo OBLJ za vzajemne pavšalne skočnine), ki jih je v razpravi na zadnji seji OLO Murska Sobota utemeljil ing. Franc Zadravec, bodo v kratkem razpravljali občinski odbor, in jim dodali še morebitne svoje pripombe. OLO bo predvidoma že na prihodnji seji sprejel odlok o rajonizaciji živinorejske proizvodnje v Pomurju.

V predlogu o rajonizaciji živinorejske proizvodnje je predvideno, da bi naj imeli v Pomurju šest vzrejnih rajonov po glavnih tržnih dobrinah: rajon za vzrejo plemenske in plemene živine za mleko, kombinirani rajon za vzrejo pujskov, rajon za vzrejo mesnatih prašičev, rajon za rejo perutnine in pridobivanje jajc, rajon za vzrejo konj. Ozemeljsko predlagani rajoni niso povsem ločeni, saj se nekateri celo povsem skladajo (n. pr. kombinirani govedorejski rajon z rajonom za vzrejo mesnatih prašičev).

Predlog o rajonizaciji živinorejske proizvodnje so sestavili znani kmetijski strokovnjaki v okviru Zakona o racionalnem izkoriščanju kmetijskih zemljišč, upoštevajo pri tem stvar-

ne potrebe po posameznih dobrinah na tržišču, možnost in pogoje za rejo, dosedanja tradicija, ki se je z oblikovala pod vplivom teh pogojev, kakor tudi doslejšnja strokovna dognanja na področju živinoreje, v njem pa za posamezne vrste živine

○ določili posamezne rajone po glavnem tržnem pridelku;

○ predvideli ukrepe, ki naj bi tako reje omogočili;

○ predvideli dolžnosti rejcev, živinorejske službe, trgovine in predelovalnih obratov;

○ analizirali smotnost investicij in

○ opisali organizacijo živinorejske službe, ki bo vse to strokovno vodila, zasledovala dosežke na tem področju in jih uveljavljala v praksi.

Rajon za vzrejo plemenske in plemene živine

Tržne dobrine v tem rajonu bodo: plemenska in plemena živina za mleko in meso. Pod plemensko živino razumemo vso živino, ki jo redimo organizirano in imamo potrjeno o njenem poreklu, moznosti itd. (krave, breje telice, tudi bikji), plemena živina pa so breje telice in krave, ki so namenjene zgolj za molžo mleka.

In še nekaj značilnosti: v tem rajonu naj bi bilo od skupnega števila živine okrog 50 odst. krav, prevladovala bo živina simendolske pasme, pod posebnimi pogoji je dovoljeno tudi uporabno in namensko križanje živali za izboljšanje dednih lastnosti. Posebej so omenjeni tudi pogoji za določitev pasemske-vzrejnih rajonov za plemensko živino drugih pasem. Ob primerem krmiljenju bo dala ena plemena krava v tem rajonu povprečno 2500 litrov mleka s 3,6 odstotka toščice na leto. Reja te živine bo pod strogim nadzorstvom živinorejske strokovne službe. Prodajati jo bo moč samo na organiziranih sejmih in občasnih dogonih. V tem rajonu lahko kmetje redijo tudi perutnino in konje, če konjereja, kajpak, ni v škodo plemenski živini.

V rajon za vzrejo plemenske in plemene živine spadajo Ravensko, Dolinsko in Mursko polje, na vzhodu in zapadu pa meji ta okoliš na kombinirani rajon. Rejska središča so predvidena v KZ Križevci pri Ljutomeru, Veržej, Gomilice-Turnišče, Beltinci, Tešanovci, Puconci, Martjanci, M. Sobota, Cernelavci in Puževci ter na družbenih živinorejsko-poljedelskih posestvih v tem okolišu.

Kot je predvideno v predlogu, bo mo leta 1961 redili v tem rajonu skupno 35.975 goved, od tega 21.730 krav ali 6.200 glav plemenske živine in namolži 45.460.000 litrov mleka;

Ves kombinirani govedorejski rajon sovpada s tem rajonom.

Za perutninarski rajon je predvideno vse Pomurje, prevladovali pa bodo ravninski kraji. Rejska središča bodo urejena na KG Crnci-Apače in Rakitjan, ki imata že sedaj perutninarski farmi intenzivnejših pasem, potem se v KZ Križevci pri Ljutomeru, Veržej in Beltinci, kjer redijo predvsem znano štajersko kokošo. V šestem rajonu je predvidena reja znanega ljutomerskega konja — kasača — na Murskem polju, predvsem za zagotovitev zadostnega števila živali za reprodukcijo.

Enotna živinorejska služba

Kot nujen ukrep je predlagana tudi združitev osemenjevalne in splošne živinorejske službe v enotno organizacijo — živinorejsko-veterinarski zavod v Murski Soboti, ki bo s svojimi strokovnjaki skrbel ne samo za umetno osemenjevanje živine, kar je opravljal že sedaj, marveč za kompleksno uredničevanje obveznosti, ki jih določata za živinorejo okrajni per-

spektivni načrt o razvoju kmetijstva in še posebej osnutek bodočega odloka o rajonizaciji živinorejske službe v Pomurju. Z združitvijo obeh služb bomo torej dobili za ves okraj enotno živinorejsko organizacijo, ki bo uredničevala vse naloge, našteje te že v uvodu tega sestavka.

Na kraju je predlagana še enotna ureditev režima v zvezi s pavšalno skočnino, nabavo in vzdrževanjem plemenjakov v prirodnem pristupu in osemenjevanju. Vse občine naj bi s posebnimi odloki določile enotno skočnino v znesku 1000 din

dinarjev, kar je posledica dobrega sodelovanja s podjetjem. Po vseh desetih letih v obratih so imeli strokovna predavanja, ki so jim vodili gasilski podčastniki in častniki. Za svoje požrtvovalno delo je prejelo društvo od občinske gasilske zveze pohvalno priznanje.

Zastopnik občinske gasilske zveze, ki je govoril še posebej o pomenu industrijskih gasilskih

društvi, je izročil najboljšim gasilec za večletno vestno sodelovanje gasilske značke s pohvalami.

Sklenil so, da bodo poživeli ženski odsek. Skupno z Rdečim

kržem bodo organizirali tečaj o prvi pomoči ter poskrbeli za več družbenopolitične vzgoje. Predvsem se bodo vključili v DPD Svoboda.

(Po predlogih priredil -sk)

Industrijsko gasilsko društvo v Radencih

je na včerajšnjem občnem zboru pokazalo, da dobro dela. Člani se zavedajo važnosti požarne varnosti v podjetju in skrbijo za nenehno strokovno izobraževanje. Razpravljali so o urejevanju zaščitnih ukrepov v obratih ter o izpopolnjevanju strokovne vzgoje članstva. Med letom so si nabavili motorno brizgalno. Za razne varnostne naprave so dali nad 1 milijon

člani, kar je posledica dobrega sodelovanja s podjetjem. Po vseh desetih letih v obratih so imeli strokovna predavanja, ki so jim vodili gasilski podčastniki in častniki. Za svoje požrtvovalno delo je prejelo društvo od občinske gasilske zveze pohvalno priznanje.

Zastopnik občinske gasilske zveze, ki je govoril še posebej o pomenu industrijskih gasilskih

društvi, je izročil najboljšim gasilec za večletno vestno sodelovanje gasilske značke s pohvalami.

Sklenil so, da bodo poživeli ženski odsek. Skupno z Rdečim

Zadružni svet KZ Prosenjakovci

Pred nekaj dnevi so imeli člani zadružnega sveta KZ Prosenjakovci prvo sejo v lepo okrašeni pisarni krajevnega urada. Za predsednika so izvolili Gozo Vida iz Motvarjevca, za predsednika upravnega odbora pa Kolomana Vereša iz Prosenjakovca. Sklenili so, da bodo v letu 1959 na novo prekril zadružni dom, da bodo s lastnimi sredstvi zgradili zadružna

skladišča z garažo za traktorje s priključki.

Nedavno se je sestel tudi zadružni svet KZ Fokovec-Selo. Zadružni svet ima veliko težkih nalog, kajti stanje v zadrugi ni

kdo ve kako ugodno, zlasti zagledatelj, ker so bile v preteklosti neštete povsem nepotrebne razprtije med obema vasmi. Trenutno ima zadruga 237 članov, (15 mladine in 16 žena). Osnovnih sredstev ima kar precej, med drugim dva traktorja z osmimi priključki, mlatišnica, mostno tehniko, zgradbe itd. Naročila je zadruga še en traktor s priključki in motorno kosilnico za hribovite kraje.

Zadruga je imela letos 224 pogodb za pridelovanje krompirja, za kar je porabila dva vagona semenskega krompirja. V sodelovanju imajo tudi 20 ha italijanske pšenice in nekaj pogodb v živinoreji. Tudi v odkupu so bili precej zaposleni. Tokrat so izkazali tudi nekaj dobička.

Zadružni svet je sklenil, da bo poskrbel za to, da bodo posejali italijansko na 40 ha zemlje, če ne še več. Zaradi primernega zemljišča se s pridelovanjem koruze ne bodo ukvarjali temveč pretežno s krompirjem. Ustanovili bodo semenski odsek. Posejali bodo 4 ha oljne repice 1 ha salate, 4 ha angleške ljučke 1 ha krmne pese za seme, na 1 ha bodo izvršili poskus s cepljenjem rženih rožičkov... Sprejeli so še več nalog, ki jih je treba v teh predelih res tudi izvršiti. Novi zadružni svet bo gotovo storil več in bolje, kot vsi prejšnji odbori.

je

Mladinski glasbeni večer na Cvenu

Predzadnjo nedeljo v lanskem decembru je priredila mladina Cvena glasbeni večer. Prireditelj je lepo uspela; poslušalo jo je veliko število prebivalcev, ki so bili dobro razpoloženi.

Mladina Cvena je bila že pred leti znana po svoji kultur-

no-prosvetni dejavnosti, ki pa je precej zamrla, odkar niso več imeli na razpolago dvorane. Nedavno pa je bila dvorana v domu spet varnjena svojemu namenu — uspeh tega koraka pa je že viden v omenjeni prireditvi cvenških mladincev in mladinc.

In ostali rajoni

V kombiniranem rajonu je glavno tržno blago mlado pitano govedo. Pridobivali bodo tudi mleko, vendar ga ne bodo odkupovali, marveč zbirali v posameznih postajah, ki bodo oddajale samo smečano, posneto mleko pa bodo vračale rejcem. S posnetim mlekom bodo rejci pitali živino ali prašiče za tržišče.

Medtem ko so pri prvem rajonu predvidene investicije predvsem za urejevanje pašnikov, preprostih hlevov za mlado živino, hlevov za osnovno čredo, predelovalnih obratov za mleko, silosov itd., je v tem rajonu zlasti aktualno urejanje posameznih postaj, hlevov, silosov, farm za paitanje mlade živine itd.

V kombinirani rajon spada vse ostalo območje Pomurja. Glavna pasma bo simendolska, so pa tudi možnosti za rejo živine specializiranih govejih pasem. Predvideno število živine v letu 1961: 58.525 goved, od tega 22.730 krav s skupno 34.095.000 litri mleka, 10.850 glav klavne živine.

V tretjem rajonu bo prevladovala reja belih prašičev. Težiti bo potrebno za kakovostnimi odstavljenici za rejo mesnatih prašičev. Rejska središča za pujske so predvidena v KZ Križevci pri Ljutomeru, Veržej, Gomilice-Turnišče, Lendava, Murska Sobota, Cernelavci, Puconci, Puževci in Salovci, na KG Beltinci, Rakitjan in Crnci-Apače.

Kot je predvideno v predlogu, bo mo leta 1961 redili v tem rajonu skupno 35.975 goved, od tega 21.730 krav ali 6.200 glav plemenske živine in namolži 45.460.000 litrov mleka;

POZOR

Po zelo nizkih cenah smo prejeli večjo količino radijskega materiala — S tem smo pocenili tudi usluge

Če želite na prireditvah dobro ozvočenje si pravočasno rezervirajte našo novo ojačevalno napravo

Zaradi pretesnih skladišč prosimo cenjene stranke, ki imajo vri nas v popravilu spoje predmete že dalj časa, da jih doinejo v roku 14 dni, sicer zanje ne odgovarjamo

Radio in finomehanična delavnica

»Rafimus«
Murska Sobota

JUS MAKOVEC

SUHA REBER

(ODLOMEK)

Ne iščimo pri tej veliki svetlobi sence zato, da bi lahko kričali: ta dan vendarle ni tako svetel kot se nam zdi, marveč zato, ker hodimo po tej svetlobi vsi, kar nas je živih, in kamor stopimo, je z nami lasna senca. In če ne bi bilo svetlobe, bi ne bilo senc!

Tisti hip se je prikazal izza ovinka lep zelen avto. Takega še menda niso nosile suharebrske ceste. Vozilo je pričelo drseti počasneje, ker se je vsula predenj cela ploha vencev, šopkov in pentelj z napisi. Tajnik, ves blede v obraz, je še komaj utegnili zakričati:

»Po županale!

Množica se je nestrpo razgibala. Nekaj uradnikov je zdrvelo v občinsko pisarno. Takoj nato je prihitel župan, oblečen v slavnostno obleko. Z izproženimi rokami v pozdrav je hitel ustavljajoči se limuzini nasprotni. Iz avtomobila se je nerodno izkobil moziakar zalite postave in groznega pogleda. Besno je pogledal po ljudeh in po tistem zaklet na račun nenavadnih suharebrskih običajev, ki da človeku ne puste, da pusti svojo vožnjo tam, kjer mu najbolj ugaja. Ko pa je zagledal župana, kako z razreženimi rokami hiti proti njemu, je tudi sam iztegnil desnico, in podoba je bila kot v svetovisemski zgodbi o izgubljenem sinu. Toda njegova desnica ni veljala v pozdrav, marveč grožnjo in protest proti navidezni kršitvi cestnega reda in mira. Župan vsega tega ni opazil.

skemu leksikonu dvajsetega stoletja. Ko je pričel govoriti o Skarpeti, ki da jih je, ceprav so ga priknavali, tako iznenadil s svojim obiskom, se je gostu zavitilo. Najezili so se mu lasje. Obilna ga je kot prosenca zrna debela kurja polt.

»Toda, sedaj je že prepozno,« je pomislil, »da bi se kakorkoli izmazal iz te slumastike,« je preudarjal in napenjal svoje trgovske mozgane.

Ce bi bil mož tistikrat mevza, bi se bil, če ne drugo, pa vsaj razjokal ob čudovitih navadah Suhorebranov, toda da je značajan, imel je vse najboljše lastnosti čistokrvnih dalmatinskih tovarnikov egipčevskega porekla. Odlučil se je, da bo to prilicnost izkoristil, kot še nikoli. Županov gas je postajal vedno bolj hripav, kar je pomnilo, da bo govora kmalu konec. Ko je ob koncu še prav krepko zaklical, da želi ljubemu gostu prijetno bivanje je Suhil rebri, se je globoko priklonil, stopil ob stran in gostu prijazno namignil. Z občutkom, kot da ima v kolenskih namesto sklepov stare, zarjavle ležaje, je stopil navidezni Skarpeti na oder. Dva šolarja sta nato zdeklamirala naprej neko pesem, in mu podarila velikanski šopek. Razpoloženje ljudi je vzkipelo do pravega besa. Stare ženske so si otirale solze. Podobnega sprejema še niso doživeli, niti takrat ne, ko je prišel v Suho reber sam nadškof. Slavljenec se je komaj izmotal iz cvetja. Naslonil se je na rob govorniškega odra in pričel:

»Dragi Suhorebrani. Res, iznenadil me je vaš lep sprejem. Toliko cvetja, toliko ljudi. Kar mimogrede moram priznati, da je vaš kraj lep, toda, videl sem, da se vam krompir na poljih suši. Vidite, že več kot štirinajst dni je lepo, prelepo vreme.

Vročje je in zemlja naravnost hrepeni po mokrolju.

Župan, ki je stal za govornikom, se je pomenljivo nagnil k tajniku in mu šepnil na uho:

»Ampak kakšen uvod! Ta pa ve, ta,« je še dodal in oči so mu gorele od ponosa.

Govornik je medtem nadaljeval: »Toda, dragi Suhorebrani, enkrat bo konec tudi tega lepega vremena, kajti nihče, niti vaša občinska uprava ne more narekovati obiakom, da dajo dež ali sonce.

Mika se je zdrlil. Zadnje besede so ga vznemirile, da je začel nemirno traziti z rokami.

»Kaj bo, če bo pričel kritizirati občinsko upravo?« je pomislil.

Tedaj pa je zasuknil govornik svoj govor tako, da ga Mika ni več razumel:

»Vidite, tako bo prišlo spet grdo deževno vreme, toda bojim se, da v suharebrskih trgovinah ni dovolj dežnikov. In to takih dežnikov, ki bi bili trepžni, kajti dragi moji, tisti, ki se razumejo na vreme, napovedujejo tako dolgo trajno deževje, kot ga človeštvo še ne pomin. Zato vam kot prijatelj priporočam: kupujte samo dežnike znamke »Elegant!«

Župan je pričel drhteti po vsem telesu. Ščipal se je v desno stegno, da ugotovi, ali je še pri zavesti, kajti vse to mu je bilo tako daleč, daleč od vsakdanjosti in prispodobe z dežniki so bile nerazumljive. Kako neki bodo razumeli vse to ubogi Suhorebrani, ki so vajeni vsak dan le gaganja gosi in kruljenja rejnih prašičev. Toda čudo! Ljudje so pričeli ploskati, vpiti in cepetati od navdušenja. Končno se je tudi župan zbudil iz nekake neprijetne omotice:

»E, e, so ljudje na svetu, ki vedo vsako stvar povedati v prispodobah. Sicer pa, Skarpeti je treba priznati, da živi v mestu, pozna se mu mestno okolje v izražanju, da celo v kretnjah. Podažlje je podažlje in ostane to, dokler bo svet stal. Nasim ljudem lahko govoriš, dokazuješ, da bodo dokaze tipali, pa ti ne bodo verjeli, kaj še, če jim boš začel trobiti take pesniške kot Skarpeti. Seveda, mož ne ve, koliko truda bo potrebno, da ljudem kasneje obrazložimo vso globino in smisel tega govora.

Po sprejemu na ulici je bilo v restavraciji »Park« slavnostno kosilo. Gost je bil sijajno razpoložen, toda na veliko presenečenje županovo ni in ni hotel pristati, da bi ostal zvečer in še naslednji dan na slavnostni prireditvi, ki so jo pripravili pravzaprav le njemu v čast. Že čez nekaj ur je odbrzela zelena limuzina skozi Suho reber. Za seboj je pustila le velik oblak prahu, ki se je počasi, počasi potalgal ob plotovih in silil skozi okna v stanovanja.

Naslednjega dne zjutraj je župan v pisarni že čakala brzojavka, za naslednjo vsebino: »Jutri dopoldne bo obiskal vaš kraj višji finančni funkcionar Jozla Skarpeti — stop. Pripravite primeren sprejem — stop. Gost bo ostal, kot je bilo predvideno, v kraju tri dni — stop.« Županu je padla brzojavka iz rok. Susedel se je kot kup mesreče na stol, si podprl glavo, nato pa skočil ko ris in pričel tekati po sobi. Z rokami prekrizanimi nad glavo je kričal:

»Nezaslišno, to je nemogoče, saj je bil Skarpeti že tu. To je pomoča, groba pomoča! Taka brzojavka, ha, to je prava slika našega okroglega mesta. Tako tam delajo. Obisk najavijo šele, ko je vse tako rekoč že končano. In mi, tu spodaj, naj požiramo njihovo birokracijo. Tjeje je kar precej glasno zaključil ta samogovor in se ozrl, če ga morda kdo vendarle ni slišal. Nato je poklical tajnika in mu pokazal brzojavko.

»In kaj sedaj?« sta se Mika in tajnik vprašujoče spogledala. Prvi se je zdramil tajnik. Tesno je stopil k županu, da je začutil na obrazu njegovo sapo.

»Imam sijajen predlog,« je dejal. »Zvečer po občinski partiji duraka se pomeniva.«

Medtem je v županovi predsobi čakal stari Avguštin, o katerem so v Suhi rebri trdili, da je nekoliko omejen. Razen tega se je v zibelki sprli z materjo naravo tako hudo, da od takrat ni spregovoril nobene besede. Pod pazduho je tiščal velik zavoj, iz katerega je v vsakem koncu mogle dežnikov ročaj z velikansko, nič kaj okusno etiketo, na kateri je bilo z zlatimi, posvečanimi črkami zapisano »Elegant«. V umazani desnici je stiskal razcefran pisemski ovitek. Župan se je te prikazni malone ustrašil, ko je stopil v predsobo. Hitro je segel v žep, da bi poiskal nekaj drobiža, toda Avguštin ga je prehitel in mu ponudil zavoj in pisimo. Mika je vzel ponujeno v roke, odvil pisemski zavoj, iz katerega je padla stara, oguljena izkaznica, nekakšnega, vrag vedi kakšnega družava. Pogled se mu je zaustavil na zbledeli sliki.

»To je vendar tovariš Skarpeti!« je vzkliknil, na kar se mu je Avguštin dobrodušno zarejal. Nad sliko je bilo z mastnimi črkami zapisano: BONIFACIJ SMOLENKO, TRGOVSKI POTNIK TVORKE »ELEGANT«.

Mika je prebledel kot smukec, Avguštin pa je pričel na to blejati, podobno stari avtomobilski hupi in krožiti z rokami po zraku, kar je očito pomenilo avto.